

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 15.9.2010
KOM(2010) 484 lõplik

2010/0250 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta

{SEK(2010) 1058}

{SEK(2010) 1059}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Finantskriisi tulemusena on börsiväliselt kaubeldavad tuletisinstrumentid sattunud reguleerivate asutuste kõrgendatud tähelepanu alla. Bear Sternsi peaaegu kokkukukkumine 2008. aasta märtsis, Lehman Brothersi maksevõimetuks muutumine 15. septembril 2008 ning AIG päästmine järgmisel päeval tõid esile börsiväliselt kaubeldavate tuletisinstrumentide turu toimimise nõrkusi. Reguleerivad asutused pöörasid erilist tähelepanu krediidiriski vahetustehingute rollile kriisi ajal.

Komisjon reageeris kiiresti. Oma 4. märtsi 2009. aasta laiaulatuslikus teatises „Euroopa majanduse elavdamine”¹ lubas Euroopa Komisjon pakkuda vastavalt aruandele, mis käsitles tuletisinstrumente ja muid keeruka struktuuriga tooteid, sobivaid stiimuleid, et suurendada läbipaistvust ja lahendada finantsstabiilsuse probleemid. Komisjon võttis 3. juulil 2009 vastu esimese teatise,² milles uuriti, milline osa finantskriisis oli tuletisinstrumentidel, ning käsitleti tuletisinstrumentide turgudest saadavat kasu ja nendega seotud riske. Kõnealuses teatises hinnati, kuidas saaks tuvastatud riske vähendada³.

G20 juhid jõudsid 2009. aasta septembris Pittsburghis kokkuleppele, et:

„Hiljemalt 2012. aasta lõpuks tuleks kõikide standardsete börsiväliste tuletislepingutega võimaluse korral kaubelda börsidel või elektroonilistel kauplemisplatvormidel ning arveldada läbi keskse vastaspoole. Börsivälisest tuletislepingutest tuleks teavitada kauplemisteabehoidlaid. Muul viisil kui keskselt kliiritavate lepingute puhul tuleks kehtestada kõrgemad kapitalinõuded.

G20 juhid kordasid 2010. aasta juunis Torontos veelkord oma lubadusi, samuti lubasid nad kiirendada rangete meetmete rakendamist, et „suurendada börsiväliselt kaubeldavate tuletisinstrumentide läbipaistvust ja regulatiivset järelevalvet rahvusvaheliselt ühtsel ja mittediskrimineerival viisil”.

Komisjon võttis 20. oktoobril 2009 vastu teise teatise,⁴ milles sätestati tulevased poliitikameetmed, mille kohta komisjon kavatses ettepaneku teha, et suurendada tuletisinstrumentide turu läbipaistvust, vähendada kauplemisel vastaspoole- ja operatsiooniriski ning parandada turu terviklikkust ja järelevalvet. Kõnealuses teatises anti teada ka komisjoni kavatsusest esitada 2010. aastal õigusaktide ettepanekud, millega

¹ KOM(2009) 114

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0114:FIN:EN:PDF>.

² „Tuletisinstrumentide tõhusate, turvaliste ja usaldusväärsete turgude tagamine”, KOM(2009) 332. Dokument on kättesaadav aadressil <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0332:FIN:EN:PDF>.

³ Teatisele on lisatud komisjoni talituste töödokument, milles esitatakse järgmine teave: i) ülevaade tuletisinstrumentide turgudest, ii) ülevaade börsiväliste tuletisinstrumentide turu segmentidest ning hinnang riskide vähendamiseks võetud meetmete tõhususele, eelkõige seoses krediidiriski vahetustehingutega. Dokument on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/internal_market/docs/derivatives/report_en.pdf.

⁴ „Tuletisinstrumentide tõhusate, turvaliste ja usaldusväärsete turgude tagamine: Tulevased poliitikameetmed”, KOM(2009) 563. Kättesaadav aadressil <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0563:FIN:EN:PDF>.

tagatakse, et rakendatakse G20 lubadused kliirida standardseid tuletisinstrumente,⁵ ning tagatakse, et kesksed vastaspoolde järgivad rangeid usaldatavusnormatiive ning et kauplemisteabehoidlate suhtes on kehtestatud asjakohased õigusaktid. Käesoleva määruse ettepanekuga järgib komisjon oma lubadust tegutseda kiiresti ja otsustavalt. Selles võetakse arvesse ka Euroopa Parlamendi 15. juuni 2010. aasta resolutsioonis „Tuletisinstrumentide turud: edasised poliitikameetmed” (Langeni aruanne) väljendatud tugevat toetust ja paljusid soovitatud meetmeid.

Nagu juba eespool märgitud, on see algatus osa laiemast rahvusvahelisest püüdlusest suurendada finantssüsteemi ning eriti börsiväliste tuletisinstrumentide turu stabiilsust. Võttes arvesse börsiväliste tuletisinstrumentide turu laadi, on rahvusvaheliselt koordineeritud lähenemisviis ülioluline. Seepärast tuleb regulatiivse arbitraaži ohu vältimiseks võtta käesolevas ettepanekus arvesse, mida teised jurisdiktsioonid kavatsevad teha või on juba teinud börsiväliste tuletisinstrumentide reguleerimise valdkonnas.

Sellega seoses on käesolev ettepanek kooskõlas Ameerika Ühendriikide hiljuti vastu võetud õigusaktiga (nn Frank-Doddi seadus) börsiväliste tuletisinstrumentide kohta. Selle õigusakti reguleerimisala on peaaegu identne ning see hõlmab sarnaseid sätteid, mille kohaselt tuleb aru anda börsiväliste tuletislepingute kohta ja kliirida nõuetele vastavad lepingud. Lisaks kehtestatakse sellega ranged kapitali- ja tagatisnõuded nende börsiväliste tuletisinstrumentide suhtes, mis jäävad kahepoolset kliiritavaks. Veel kehtestatakse sellega kauplemisteabehoidlate õigusraamistik ja parandatakse kesksete vastaspoolde praegust õigusraamistikku. Sarnaselt komisjoni ettepanekuga nähakse õigusaktiga ette mitmete tehniliste eeskirjade väljatöötamine.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Alates 2008. aasta oktoobrist on komisjoni talitused peaaegu pidevalt pidanud konsultatsioone sidusrühmadega, et määrata kindlaks sobiv poliitiline vastureageering. Seda on tehtud paljude kahe- ja mitmepoolsete kohtumiste, kahe avaliku arutelu ja konverentsi raames.

Algselt oli komisjoni talituste tähelepanu pööratud üksnes krediidiriski vahetustehingute turule, mis oli tähelepanu keskmes Bear Sternsi ja Lehmani puhul. Selleks et lihtsustada peamiste kauplejate kohustuste täitmise kontrolli, asutas komisjon tuletisinstrumentide töörühma, kuhu kuuluvad finantseerimisasutuste esindajad, kes võtsid kohustuse kliirida Euroopa päritolu krediidiriski vahetustehinguid alates 2009. aasta juulist,⁶ kesksete vastaspoolde, kauplemisteabehoidlate ja teiste oluliste turuosaliste ja oluliste Euroopa asutuste (EKP, CESR, CEBS ja CEIOPS)⁷ esindajad ning riiklike asutuste esindajad (AMF, BaFin ja FSA)⁸. Lisaks tuletisinstrumentide töörühma kohtumistele korraldas komisjon eraldi ühekordseid kahe- ja mitmepoolseid eri kohtumisi krediidiriski vahetustehingute turu paljude sidusrühmadega.

⁵ http://www.g20.org/Documents/pittsburgh_summit_leaders_statement_250909.pdf

⁶ Kinnituskirja ja allakirjutanute nimekiri on esitatud siseturu ja teenuste peadirektoraadi veebilehel http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/derivatives/index_en.htm#cds.

⁷ Euroopa Keskpang, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee, Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Komitee.

⁸ Vastavalt Autorité des marchés financiers, Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht ja the Financial Services Authority.

Kuna majandussektor asus täitma võetud kohustusi ning selleks, et valmistada ette õigusaktid, moodustas komisjon liikmesriikide ekspertide töörühma tuletisinstrumentide ja turu infrastruktuuri valdkonnas. Töörühm arutas regulatiivseid lähenemisviise liikmesriike esindavate ekspertide, Euroopa Keskpanga, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee ja Euroopa Pangandusjärelevalve Komiteega. Rida kohtumisi toimus 2010. aasta jaanuarist juulini.

Komisjon sai väärtuslikku teavet ka erinevatel rahvusvahelistel foorumitel osaledes, eelkõige börsiväliseid tuletisinstrumente reguleerivate asutuste töörühmas ja Baseli komitee riskijuhtimise ja modelleerimise töörühmas. Komisjon sai hiljuti ka vaatleja saatuse ühise CPSS-IOSCO⁹ juhtkomitee juures, mis on töögrupp, kes vaatab praegu läbi soovitusi keskse vastaspoole kohta ja valmistab ette soovitusi kauplejateabehoidlate kohta. Lisaks on komisjon astunud dialoogi ELi-väliste riikide ametiasutustega, eelkõige Ameerika Ühendriikide asutustega (CFTC, SEC,¹⁰ Federal Reserve Bank of New York, Federal Reserve Board ja USA Kongress) ning osaleb seega finantsstabiilsuse nõukogu töös, keskendudes probleemide lahendamisele, mis on seotud G20 kokkulepitud aruandlus-, kliirimis- ja kauplejaskohustustega.

Esimese teatise avaldamisega samal ajal käivitas siseturu ja teenuste peadirektoraat avaliku arutelu,¹¹ mis kestis 3. juulist kuni 31. augustini 2009. Komisjoni talitused said 111 vastust, millest 100 lubati avaldada konsultatsioonide veebilehel¹². Vastuste kokkuvõte, sealhulgas sidusrühmadega peetud konsultatsiooni sissejuhatav analüüs on kättesaadav siseturu ja teenuste peadirektoraadi veebilehel¹³. Seejärel toimus 25. septembril 2009 suur konverents Brüsselis¹⁴. Kolm nii EList kui ka USAst pärit teadlaste, majandussektori esindajate ja reguleerivate asutuste kolleegiumi esitasid rohkem kui 400-le osalisele oma seisukohad seoses vajadusega (või seoses vajaduse puudumisega) reformida börsivälise tuletisinstrumentide turu ning vastasid küsimustele. Konverentsil leidsid kinnitust avaliku arutelu käigus saadud seisukohad ja teave.

Teine avalik arutelu toimus 14. juunist kuni 10. juulini 2010, et saada sidusrühmadelt tagasisidet õigusaktide kavandatud põhipunktide kohta. Komisjoni talitused said 210 vastust, millest enamik toetas kavandatud reforme¹⁵.

3. MÕJU HINDAMINE

Määrusele on lisatud mõjuhinnang,¹⁶ milles analüüsitakse süsteemsete riskide vähendamise võimalusi, suurendades selleks börsivälise tuletisinstrumentide turu turvalisust ja tõhusust.

⁹ Makse- ja arveldussüsteemide komitee ja Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon.

¹⁰ The Commodity Futures Trading Commission ja Securities and Exchange Commission.

¹¹ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/derivatives_en.htm

¹² http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/financial_services/derivatives_derivatives&vm=detailed&sb=Title.

¹³ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2009/derivatives/summaryderivcons_en.pdf.

¹⁴ Konverentsi salvestised ja dokumendid on kättesaadavad siseturu ja teenuste peadirektoraadi veebilehel http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/derivatives/index_en.htm#conference.

¹⁵ Mittekonfidentsiaalsed vastused on kättesaadavad aadressil

http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/financial_services/infrastructures&vm=detailed&sb=Title.

¹⁶ Mõjuhinnang on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/index_en.htm.

Analüüsi alusel jõutakse mõjuhinnaangus järeldusele, et suurimat kasu saadaks meetmete vastuvõtmisest, millega:

- nõutakse eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriume täitvate börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimist keskse vastaspoolega;
- kehtestatakse õiguslase ja menetluste standardimise konkreetset sihtväärtused;
- kehtestatakse börsiväliste tuletisinstrumentide tehingute kahepoolse kliirimise konkreetset sihtväärtused;
- nõutakse, et turuosalistes edastavad kogu vajaliku teabe oma börsiväliste tuletisinstrumentide portfelli kohta kauplemisteabehoidlale või kui see ei ole võimalik, otse reguleerivatele asutustele; ning
- nõutakse agregeeritud positsiooni avaldamist.

4. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

4.1. Õiguslik alus

Ettepanek põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 114, mis on kõnealust valdkonda käsitleva määruse jaoks kõige sobivam õiguslik alus. Määrust peetakse kõige sobivamaks õigusaktiks, et kehtestada kõigi turuosalistes suhtes nõue kliirida standardsed börsivälised tuletisinstrumentid keskse vastaspoolega ning tagada, et selliste kesksete vastaspoolte suhtes, kellel tekivad ja kes koondavad seetõttu märkimisväärsed riskid, kohaldatakse ELis ühtseid usaldatavusnormatiive. Määrus on asjakohane õigusakt, et anda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele uued õigused, kuna tal on ainukese asutusena ELis kohustus registreerida kauplemisteabehoidlad ja teostada nende üle järelevalvet.

4.2. Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

ELi tasandil on vaja ühtset menetlust, et määrata kindlaks, millised börsivälised tuletisinstrumentid vastavad keskse vastaspoolega kliirimiskohustuse nõudele. Seda ei saa jätta liikmesriikide otsustada, kuna see põhjustaks kliirimiskohustuse erinevat ja ebahühtlast kohaldamist ELis. Keskset kliirida tulevate tuletisinstrumentide klasside kindlaksmääramisel tuleb seega keskne roll anda Euroopa Komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele. Kui kesksete vastaspoolte kasutamine muutub vastavalt ELi seadustele kohustuslikuks, tuleb nende suhtes kohaldada rangeid organisatsioonilisi, äritegevust käsitlevaid ja usaldatavusnormatiivide nõudeid.

Seoses kesksetele vastaspooltele tegevuslubade andmise ja nende järelevalvega on määruse eesmärk saavutada tasakaal riikide asutuste kogemuse, teiste pädevate asutuste huvide ja vajaduse vahel anda keskne roll Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele. Seejuures võetakse arvesse liikmesriikide võimalikke finantspoliitilisi kohustusi ja kesksete vastaspoolte tegevuse piiriülesust.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel on pearoll pädevate asutuste kolleegiumis, kes tegeleb kesksetele vastaspooltele tegevuslubade andmise, nende kehtetuks tunnistamise või muutmisega. Selleks et kehtestada ühtne menetlus ja vältida liikmesriikidevahelisi erinevusi, kuulub Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse pädevusse tunnustada kolmanda riigi

keskset vastaspoolt, kes soovib kliirimisteenusid pakkuda ELis asutatud üksustele, kui teatavad tingimused on täidetud.

Võttes aruandluskohustusega seoses arvesse, et kauplemisteabehoidlale esitatud teave on kõigi ELi pädevate asutuste huvides ning kuna kõigile pädevatele asutustele on vaja tagada kõnealusele teabele samadel tingimustel samal tasemel vaba juurdepääs, tuleks seda reguleerida ELi tasandil. Seepärast antakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele õigus tegeleda nii kauplemisteabehoidlate registreerimise kui ka järelevalvega.

Seetõttu on meetmed kooskõlas aluslepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, sest liikmesriigid ei suuda käesoleva ettepaneku eesmärke täielikult saavutada ning seepärast on need paremini saavutatavad ELi tasandil.

4.3. Ettepaneku üksikasjalik selgitus

4.3.1. I jaotis – sisu, reguleerimisala ja mõisted

Määruse reguleerimisala on lai ja selles sätestatakse ühtsed nõuded, mis hõlmavad finantssektori vastaspooli, finantssektoriväliseid vastaspooli (kes ületavad teatavad künnised) ja börsiväliste tuletislepingute kõiki kategooriaid. Määruse usaldatavusnormatiive käsitlevaid osi kohaldatakse kesksete vastaspoolte suhtes seoses kliirimiskohustusega ja kauplemisteabehoidlate suhtes seoses aruandlusnõuetega. On oluline märkida, et kesksele vastaspoolele tegevusloa andmise ja tema järelevalve nõudeid kohaldatakse sõltumata keskse vastaspoole kliiritavast finantsinstrumendist, olgu see siis börsiväliselt kaubeldav või muu instrument. Seda selgitatakse artikli 1 lõikes 3. Selgesõnaliselt nähakse ette erandid Euroopa Keskpankade Süsteemi liikmetele, riigiasutustele, mille ülesanne on riigivõla haldamine, ning rahvusvahelistele arengupankadele, et vältida nende volituste piiramist turu stabiliseerimise eesmärgil, kui seda on vaja.

4.3.2. II jaotis – börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimine, aruandlus ja riskimaandamine

See määruse osa on oluline kohustuse rakendamisel kliirida kõik „standardsed börsivälised tuletisinstrumendid”, nagu lepiti kokku G20 kohtumisel. Õiguslikuks kohustusteks muutmisel tähendavad „standardsed” lepingud neid lepinguid, mis on keskse vastaspoolega kliirimiseks kõlblikud. Selleks kehtestatakse määrusega menetlus, milles võetakse arvesse kliirimiskohustusega seotud riskiaspekte. Menetlus on kavandatud nii, et börsiväliste tuletislepingute kliirimiskohustus täidaks tegelikkuses oma lõppeesmärki vähendada finantsüsteemi riske, mitte neid suurendada: keskse vastaspoole sundimine kliirima börsiväliseid lepinguid, mille puhul ta ei suuda riske juhtida, võib mõjutada süsteemi stabiilsust negatiivselt.

Selleks et kehtestada menetlus, millega tagatakse, et võimalikult palju börsiväliseid tuletislepinguid kliiritakse, nähakse ette kaks lähenemisviisi, millega määrata kindlaks kliirida tulevad lepingud:

- (1) *alt ülespoole (bottom-up)* lähenemisviisi korral otsustab keskne vastaspool kliirida teatavad lepingud, milleks annab loa tema pädev asutus, kes seejärel on kohustatud teavitama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutust, et ta on kesksel vastaspoolel lubanud kõnealuseid lepinguid kliirida. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel on seejärel õigus otsustada, kas kliirimiskohustust tuleks ELis kohaldada kõigi selliste lepingute suhtes.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse otsus peab tuginema teatavatele objektiivsetele kriteeriumidele;

- (2) *ülevalt allapoole (top-down)* lähenemisviisi korral määrab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus koos Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga kindlaks lepingud, mille suhtes võiks kliirimiskohustust kohaldada. Sellist menetlust on vaja, et teha kindlaks ja hõlmata sellised lepingud turul, mida seni ei ole keskse vastaspoolega kliiritud.

Mõlemad lähenemisviisid on vajalikud, kuna G20 kliirimist käsitleva lubaduse täitmist ei saa jätta täielikult majandussektori algatuseks. Samas on Euroopa tasandil enne kliirimiskohustuse jõustumist vaja õigusalaselt kontrollida teatavate nõuete asjakohasust.

Oluline on märkida, et kliirimiskohustuse alla kuuluvad vastaspooled ei saa nõuete täitmist lihtsalt vältida, otsustades keskses vastaspooles mitte osaleda. Kui kõnealused vastaspooled ei vasta osalemise nõuetele või ei ole huvitatud kliirivaks liikmeks saamisest, peavad nad keskse vastaspoole kliendiks saamiseks sõlmima vajalikud lepingud kliirivate liikmetega.

Selleks et samas vältida tõkete loomist ja säilitada börsiväliste tuletisinstrumentide ülemaailmsus, ei peaks kesksel vastaspooltel olema õigust aktsepteerida üksnes neid tehinguid, mis tehakse nendes kauplemisskohtades, kellega neil on privilegieeritud suhe või mis on sama grupi liikmed. Seepärast peab keskne vastaspool, kellel on luba kliirida kõlblikke börsiväliseid tuletislepinguid, olema nõus kliirima kõnealuseid lepinguid mittediskrimineerival alusel sõltumata kauplemiskohast.

Mis puutub finantssektorivälistesse (äriühingud) vastaspooltesse, siis nende suhtes käesoleva määruse nõudeid põhimõtteliselt ei kohaldata, välja arvatud juhul, kui nende börsiväliste tuletisinstrumentide positsioonid ületavad künnise ja need loetakse süsteemselt oluliseks. Kuna nende puhul on tuletisinstrumentidega kauplemine üldiselt otseselt seotud nende äritegevusega ning mitte spekulatsiooniga, ei kohaldata kõnealuste tuletisinstrumentide positsioonide suhtes käesolevat määrust.

Konkreetselt tähendab see, et kliirimiskohustust kohaldatakse finantssektoriväliste vastaspoolte üksnes selliste börsiväliste lepingute suhtes, millega kaubeldakse eriti aktiivselt börsivälisel tuletisinstrumentide turul ning mis ei ole otseselt seotud nende äritegevusega. Näiteks ei ole hõlmatud tulevast toodangut müüvad energiatarnijad, põllumajandusettevõtjad, kes fikseerivad hinna, millega nad edaspidi vilja müüvad, kütuse tulevast hinda fikseerivad lennurettevõtjad ning mis tahes äriettevõtted, kes peavad seaduslikult maandama oma eripärasest tegevusest tulenevat riski.

Siiski on ka põhjusi, miks ei anta finantssektorivälistele vastaspooltele täielikku vabastust käesoleva määruse reguleerimisalast.

Esiteks tegutsevad finantssektorivälised vastaspooled aktiivselt börsiväliste tuletisinstrumentide turul ja teevad sageli tehinguid finantssektori vastaspooltega. Nende täielik väljajätmine vähendaks kliirimiskohustuse tõhusust. Teiseks võivad finantssektorivälised vastaspooled võtta börsivälistes tuletisinstrumentides süsteemselt olulisi positsioone. Selliste süsteemselt oluliste finantssektoriväliste vastaspoolte, kelle kohustuste täitmatajätmisel võib olla märkimisväärne negatiivne mõju turule, reguleerimisalast väljajätmine ei oleks vastuvõetav lähenemisviis. Kolmandaks võib finantssektoriväliste vastaspoolte täielik väljajätmine põhjustada regulatiivset arbitraaži. Finantssektori vastaspool võiks vältida määruses sätestatud kohustuste täitmist, asutades uue finantssektorivälise üksuse

ja suunates läbi selle oma börsiväliste tuletisinstrumentidega seotud tegevust. Peale selle on vaja need kõnealused vastaspoolde reguleerimisalasse lisada, et tagada lähenemine kolmandate riikidega kogu maailmas. USA õigusega ei nähta ette finantssektorivälise vastaspoolde täielikku väljaarvamist aruandlus- ja kliirimiskohustusest.

Eespool öeldut arvesse võttes kehtestatakse määrusega menetlus, millega aidatakse kindlaks määrata börsivälise tuletisinstrumentide süsteemselt olulise positsiooniga finantssektorivälised asutused ning kehtestada vastavalt määrusele teatavad kohustused. Menetlus põhineb kahe künnise määratlemisel:

a) *teabekünnis*;

b) *kliirimiskünnis*.

Kõnealused künnised määrab kindlaks Euroopa Komisjon Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse kavandatud regulatiivsete standardite alusel ning konsulteerides Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja teiste asjaomaste asutustega. Näiteks energiaturu puhul peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus konsulteerima määrusega (EÜ) nr 713/2009 asutatud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametiga, et energiasektori eripära võetaks täielikult arvesse.

Teabekünnis võimaldab finantssektori ametiasutustel teha kindlaks finantssektorivälised vastaspoolde, kellel on kogunenud börsivälise tuletisinstrumentide märkimisväärne positsioon. Seda on vaja, kuna kõnealused vastaspoolde ei kuulu asjaomaste ametiasutuste järelevalve alla. Praktikast nähakse määrusega ette, et kui finantssektorivälise vastaspoolde positsioonid ületavad teabekünnise, peab ta määruses kindlaksmääratud pädevat asutust sellest teavitama. Lisaks hakkab vastaspoolde suhtes automaatselt kehtima aruandluskohustus ning ta peab põhjendama kõnealuste positsioonide võtmist.

Kliirimiskünnist kasutatakse selleks, et teha kindlaks, kas finantssektorivälise vastaspoolde suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust. Praktikast tähendab see, et kui vastaspoolde positsioonid ületavad künnise, kohaldatakse kõigi tema lepingute suhtes kliirimiskohustust. Kui mõni nendest lepingutest ei vasta keskse vastaspooldega kliirimise tingimustele, kohaldatakse finantssektorivälise vastaspoolde suhtes käesolevas määruses sätestatud kapitali- või tagatisnõuet (vt allpool).

Mõlemad künnised määratakse kindlaks, võttes arvesse vastaspoolde netopositsiooni summa süsteemset olulisust ja positsiooni tuletisinstrumentide klasside kaupa. Nagu selgitatud ja kinnitatud eespool, on oluline, et kliirimiskünnise tarvis positsioonide arvutamisel ei võeta arvesse tuletislepinguid, kui need on sõlmitud selliste riskide katmiseks, mis tulenevad objektiivselt mõõdetavast äritegevusest.

Kuna kõiki börsiväliseid tuletisinstrumente ei tule keskselt kliirida, tuleb siiski parandada kahepoolset hallatavate lepingute turvalisust ja neid käsitlevaid eeskirju. Seepärast nõutakse määrusega elektrooniliste vahendite kasutamist ja riskijuhtimismenetluse olemasolu, millega tagatakse tagatiste õigeaegne, täpne ja asjakohaselt eristatud vahetamine või asjakohase ja proportsionaalse kapitali hoidmine.

Kokkuvõttes peavad finantssektori ning kliirimiskünnist ületavad finantssektorivälised vastaspoolde esitama andmed kõigi nende sõlmitud tuletislepingute ja neisse tehtud muudatuste kohta (sealhulgas uuendamine ja lõpetamine) registreeritud kauplemisteabehoidlale. Börsivälise tuletisinstrumentide turu suurem läbipaistvus on oluline

nii reguleerivatele asutustele, poliitikakujundajatele kui ka kogu turule. Erijuhul, kui kauplemisteabehoidla ei ole võimeline säilitama teatava börsivälise tuletislepingu andmeid, tuleb määruse kohaselt teave esitada otse asjaomasele pädevale asutusele. Komisjonile tuleb vastavalt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse väljatöötatavatele tehnilistele standarditele anda õigus määrata kindlaks eri tuletisinstrumentide klasside aruannete üksikasjad, tüüp, vorm ja esitamise sagedus.

4.3.3. III jaotis – kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmine ja järelevalve

Et ELis asutatud kesksed vastaspoolel oleksid kaitstud, on kesksele vastaspoolele tegevusloa andmise tingimuseks tema juurdepääs asjakohasele likviidsusele. Kõnealune likviidsus võib tuleneda juurdepääsust keskpanga likviidsusele või krediidikõlbliku ja usaldusväärse kommertsipanga likviidsusele või nende mõlema kombinatsioonile.

Riiklikud pädevad asutused peaksid jätkuvalt vastutama kesksete vastaspoolte tegevuslubade (sealhulgas nende tühistamine) ja järelevalve eest, kuna neil on kõige parem kontrollida, kuidas kesksed vastaspoolel tegutsevad igapäevaselt, et teostada korrapäraseid kontrole ja võtta vajaduse korral asjakohaseid meetmeid. Võttes arvesse kesksete vastaspoolte süsteemset olulisust ja nende tegevuse piiriülesust, on oluline, et tegevuslubade andmisel on keskne roll Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel. See saavutatakse järgmiselt:

- õigusakti vastuvõtmisega määruse kujul antakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele keskne roll ja vastutus ühtse ja objektiivse rakendamise tagamisel, nagu on selgelt märgitud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse määruses;
- Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus peab määruse korrektseks kohaldamiseks välja töötama rea tehniliste standardite projekte, mis käsitlevad olulisi valdkondi;
- Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus toetab kolleegiumi arvamuse vastuvõtmisel.

Kuna keskseid vastaspooli peetakse süsteemset olulisteks asutusteks, peavad pädevate asutuste kolleegiumisse kuuluvad pädevad asutused määrama kindlaks eriolukorras kasutatavad varuplaanid. Lisaks peab komisjon oma tulevases algatuses kriisijuhtimise ja -lahendamise kohta määratlema eripoliitika ja meetmed kriisiolukorra lahendamiseks süsteemset olulistest asutustest.

Kolmandate riikide kesksete vastaspoolte puhul on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel otsene kohustus tunnustada neid, kui teatavad tingimused on täidetud. Eelkõige on vaja, et komisjon on tunnustanud kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistiku samaväärsust ELi omaga, et kesksel vastaspoolel on tegevusluba ja tema suhtes kohaldatakse kõnealuses kolmandas riigis järelevalvet ning et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel on koostööleping kolmanda riigi pädevate asutustega. Kolmanda riigi keskne vastaspool ei tohi liidus pakkuda teenuseid ega sooritada tegevusi, kui kõnealused tingimused ei ole täidetud.

4.3.4. IV jaotis – kesksetele vastaspooltele esitatavad nõuded

Organisatsioonilised nõuded

Kuna määrusega kehtestatakse börsivälistele tuletisinstrumentide suhtes kliirimiskohustus, tuleb suurt tähelepanu pöörata kesksete vastaspoolte heale seisundile ja reguleerimisele. Esiteks peab kesksel vastaspoolel olema kindel juhtimiskord. See peab reguleerima mis tahes võimalikke huvide konflikte omanike, juhtide, kliirivate liikmete ja kaudsete osaliste vahel.

Sõltumatute juhtiva organi liikmete roll on eriti oluline. Riskikomitee ülesanded ja vastutusala on määruses samuti selgelt määratletud: riskijuhtimisfunktsiooni täitev isik peaks alluma otse juhtivale organile ning teda ei tohiks mõjutada muud ettevõttevaldkonnad. Määruse kohaselt tuleb juhtimiskord avalikustada. Lisaks peavad kesksel vastaspoolel olema asjakohane sisekord, tegevus- ja haldusmenetlused ning teda peab auditeerima sõltumatu audiitor.

Kõiki neid meetmeid peetakse kesksete vastaspoolte kliirimisvõimet piirata võivate võimalike huvidekonfliktide lahendamisel tõhusamaks kui mis tahes muud reguleerimise vormi, millel võib olla soovimatu mõju turustruktuurile (nt omanduse piiramine, mida tuleks laiendada ka nn vertikaalsetele struktuuridele, mille puhul börsid omavad kesksel vastaspoolt).

Usaldatavusnormatiivid

Kuna keskne vastaspool on iga positsiooni vastaspooleks, kannab ta riski, et üks vastaspooltest võib jätta kohustused täitmata. Sarnaselt kannavad kõik keskse vastaspoole vastaspoole riski, et keskne vastaspool ise pankrotistub. Seepärast nähakse määrusega ette, et keskne vastaspool peab maandama oma vastaspoole krediidiriski mitmete kaitsemehhanismide abil. Need hõlmavad rangeid, aga mittediskrimineerivaid osalemisnõudeid, rahalisi vahendeid ja muid garantiisid.

Tänu oma tähtsale rollile on kesksel vastaspoolel oluline osa turul, mida ta teenindab. Keskse vastaspoole kohustuste täitmatajätmine oleks peaaegu alati finantssüsteemi jaoks süsteemseks sündmuseks. Võttes arvesse nende süsteemset olulisust seoses regulatiivse nõudega kliirida kõik standardsed börsivälised tuletisinstrumentid kesksete vastaspooltega, ei saa pidada ülehinnatuks vajadust kohaldada nende suhtes ELi tasandil rangeid usaldatavusnormatiive. Kuna praegused keskseid vastaspooli reguleerivad siseriiklikud õigusaktid erinevad liikmesriigiti, muudavad sellest tingitud ebavõrdsed konkurentsitingimused keskse vastaspoole teenuste piiriülese pakkumise soovitus vähem turvaliseks ja kulukamaks, kujutades endast takistust Euroopa finantsturu integratsioonile.

Keskse vastaspoole funktsioonide allhankimine on lubatud üksnes juhul, kui see ei mõjuta keskse vastaspoole korra kohast toimimist ega tema võimet maandada riske, sealhulgas neid, mis tulenevad allhangitud funktsioonidest. Seega peab keskne vastaspool alati jälgima ja omama täit kontrolli allhangitud funktsioonide üle ning pidevalt juhtima oma riske. Praktikas tähendab see, et riskijuhtimisfunktsiooni ei ole lubatud allhankida.

Kesksele vastaspoolele tegevusloa andmiseks nõutakse miinimumkapitali olemasolu. Kesksete vastaspoolte omakapital on samuti nende viimane kaitsevõimalus juhuks, kui üks või mitu tema liiget ei suuda oma kohustusi õigeaegselt täita, pärast seda, kui on ära kasutatud kohustusi mittetäitvate liikmete tagatised, tagatisfond ja mis tahes muud rahalised allikad. Kui keskne vastaspool otsustab riskijuhtimise eesmärgil kasutada osa oma kapitalist täiendava rahalise vahendina, siis see osa peab olemas olema lisaks kapitalile, mida on vaja keskse vastaspoole teenuste ja tegevuste pidevaks pakkumiseks või sooritamiseks.

Määrusega nõutakse, et kesksel vastaspoolel on vastastikune tagatisfond, kuhu keskse vastaspoole liikmed peavad tegema makseid. Tagatisfond võimaldab kahju katta vastastikku ning seega on see täiendavaks kaitseks, mida keskne vastaspool saab kasutada ühe või mitme liikme maksevõimetuse korral.

Määrusega võetakse kasutusele eeskirjad positsioonide eraldamise ja ülekandmise ning neile vastava tagatise kohta. Need on olulised, et tõhusalt vähendada vastaspoole krediidiriski kesksete vastaspoolte kasutamise abil, et luua Euroopa kesksetele vastaspooltele võrdsed

konkurentsitingimused ning kaitsta kliirivate liikmete klientide õiguslikke huve. Sellega rahuldatakse kliirivate liikmete ja nende klientide suurema ühtlustamise ja kaitse soov kõnealuses valdkonnas ning pakutakse lahendust Lehmani pankrotiga esilekerkinud probleemidele.

4.3.5. V jaotis – koostalitlusvõime

Koostalitlusvõime on oluline, et saavutada kauplemisjärgse turu tõhus integratsioon Euroopas. Samas võib see tekitada kesksetele vastaspooltele lisariske. Seepärast on enne koostalitluskokkuleppe sõlmimist vaja ametlikku heakskiitu. Keskset vastaspoolde peaksid hoolikalt kaaluma ja juhtima lisariske, mida koostalitlemine sisaldab ning veenma pädevaid asutusi rakendatud süsteemide ja menetluste asjakohasuses. Võttes arvesse tuletisinstrumentide turgude keerukust ning seda, et börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimine keskse vastaspoolega on alles algusjärgus, ei ole mõistlik laiendada koostalitlusvõimet käsitlevaid sätteid praegu muudele kui rahas arveldatavatele instrumentidele. Selline väljajätmine ei peaks siiski piirama kesksete vastaspoolde võimalust sõlmida selliseid lepinguid turvaliselt, täites määruses sätestatud tingimusi.

4.3.6. VI jaotis – kauplemisteabehoidlate registreerimine ja järelevalve

Nagu eespool (punktis 4.3.2) märgitud, kehtestatakse määrusega börsiväliste tuletisinstrumentide tehingute suhtes aruandluskohustus, et suurendada turu läbipaistvust. Teave tuleb esitada kauplemisteabehoidlatele. Seega hoiab kauplemisteabehoidla teavet, mis on oluline mitmetele reguleerivatele asutustele. Võttes arvesse kauplemisteabehoidlate kesket rolli regulatiivse teabe kogumisel, antakse määrusega Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele õigus registreerida kauplemisteabehoidlad, nad registrist kustutada ning teostada järelevalvet nende üle. Järelevalveõiguse andmine selle liikmesriigi asutustele, kus kauplemisteabehoidla on asutatud, tekitab ebavõrdse olukorra eri liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Lisaks ei ole riiklikul tasandil teostatav järelevalve vajalik, kuna kauplemisteabehoidlate järelevalvega ei kaasne eelarvepoliitilisi kohustusi. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse roll on samuti tagada kõigile asjaomastele Euroopa asutustele vaba juurdepääs ning olla üheks ainsaks vastaspooleks, kes esindab Euroopat kolmandate riikide kauplemisteabehoidlate pädevate asutustega suhtlemisel.

4.3.7. VII jaotis – nõuded kauplemisteabehoidlale

Määrus sisaldab ka sätteid kauplemisteabehoidlate kohustuse kohta tagada rea standardite järgimine. Nendega tagatakse, et kauplemisteabehoidlate regulatiivsetel eesmärkidel säilitatav teave on usaldusväärne, turvatud ja kaitstud. Eelkõige peavad kauplemisteabehoidlad vastama organisatsioonilistele ja tegevusnõuetele, et tagada andmete asjakohane kaitse ja läbipaistvus.

Registreerimiseks peavad kauplemisteabehoidlad olema asutatud ELis. Kolmandas riigis asutatud kauplemisteabehoidlat võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus siiski tunnustada, kui see vastab reale nõuetele, mille alusel määratakse kindlaks, et kauplemisteabehoidla suhtes kohaldatakse kõnealuses kolmandas riigis samaväärseid eeskirju ja asjakohast järelevalvet. Selleks et tagada, et puuduvad õiguslikud takistused, mis ei võimalda tõhusat vastastikust teabevahetust ja vaba juurdepääsu kolmandas riigis asuva kauplemisteabehoidla säilitatavale teabele, nähakse määrusega ette vajadus sõlmida selles küsimuses rahvusvaheline kokkulepe. Määruses sätestatakse, et kui kõnealust kokkulepet ei ole, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus ei tunnusta kõnealuses riigis asutatud kauplemisteabehoidlat.

5. LÖPPSÄTTED

Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 290 seoses andmetega, mida peab sisaldama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele esitatav teave ja register, ning seoses kriteeriumidega, mille alusel Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus otsustab järgmise üle: kliirimiskohustuslikkus, teabe- ja kliirimiskünnised, lepingu sõlmimise ja selle kinnitamise vaheline maksimaalne aeg, likviidsus, juhtimiseeskirjade minimaalne sisu, säilitatavad andmed, ettevõtte talituspidevuse kava minimaalne sisu ja tagatud teenused, tagatisnõuete osakaal ja tähtaeg, turu ekstreemsed tingimused, väga likviidsed tagatised ja väärtuskärped, väga likviidsed finantsinstrumendid ja kontsentreerumise piirmäärad, testitulemuste andmed, kauplemisteabehoidla Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse juures registreerimise andmed, trahvid ja kauplemisteabehoidla avalikustatav teave, nagu on osutatud käesolevas määruses. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus peaks koostama kõnealuste delegeeritud õigusaktide reguleerivad tehnilised standardid ning viima läbi asjakohased mõjuhindamised.

Komisjonil peaks olema õigus määrata kindlaks aruannete, andmete säilitamise ja kauplemisteabehoidla registreerimistaotluse vorm. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 291 sätestatakse seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastuvõetud määruses eelnevalt eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendusvolituste teostamise suhtes. Kuni sellise määruse vastuvõtmiseni kohaldatakse edasi nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsust 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused), välja arvatud kontrolliga regulatiivmenetlus, mis ei ole kohaldatav.

6. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabeoidlate kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹⁷

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni taotlusel avaldati 25. veebruari 2009 J. de Larosière'i juhitud kõrgetasemelise ekspertiderühma aruanne, milles järeldati, et järelevalveraamistikku tuleb tugevdada, et vähendada tulevikus finantskriisi ohtu ja selle sügavust, ning soovitati kaugeleulatuvaid reforme Euroopa finantssektori järelevalvestruktuuris, sealhulgas soovitati luua Euroopa Finantsjärelevalveasutuste Süsteem, mis hõlmab kolme Euroopa järelevalveasutust (väärtpaberiturusektori, kindlustussektori ja töödandjapensioni sektori ning pangandussektori järelevalve), ning soovitati luua Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu.
- (2) Komisjon tegi 4. märtsi 2009. aasta teatises „Euroopa majanduse elavdamine”¹⁸ ettepaneku tugevdada ELi finantsteenuste õigusraamistikku. Komisjon hindas 3. juuli 2009. aasta teatises¹⁹ tuletisinstrumentide rolli finantskriisis ning 20. oktoobri 2009. aasta teatises²⁰ esitas komisjon meetmed, mida ta kavatseb võtta tuletisinstrumentidega seotud riskide vähendamiseks.
- (3) Komisjon võttis 23. septembril 2009 vastu ettepanekud kolme määruse kohta, millega luuakse Euroopa Finantsjärelevalveasutuste Süsteem ja sealhulgas kolm Euroopa järelevalveasutust, et aidata järjepidevalt kohaldada liidu õigust ning kehtestada kvaliteetsed ühtsed õigusalsed ja järelevalvestandardid ning tavad. Järelevalveasutusteks on määrusega .../..EL... asutatud

¹⁷ ELT C , , lk .

¹⁸ „Euroopa majanduse elavdamine”, (KOM 2009) 114.

¹⁹ „Tuletisinstrumentide tõhusate, turvaliste ja usaldusväärsete turgude tagamine”, (KOM 2009) 332.

²⁰ „Tuletisinstrumentide tõhusate, turvaliste ja usaldusväärsete turgude tagamine”, KOM(2009) 563.

Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus, määrusega .../...EL... asutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus ning määrusega .../...EL... asutatud Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Asutus.

- (4) Börsivälised tuletisinstrumentid ei ole piisavalt läbipaistvad, kuna need on eraviisiliselt läbiräägitavad lepingud ning neid käsitlev teave on tavaliselt kättesaadav ainult lepinguosalistele. Need instrumentid moodustavad keerulise vastastikuse sõltumise võrgustiku, mistõttu võib olla keeruline määrata kindlaks nendega seotud riski laadi ja ulatust. Finantskriis on näidanud, et kõnealused tegurid suurendavad turupingete ajal ebakindlust ja seetõttu kujutavad endast ohtu finantsstabiilsusele. Käesoleva määrusega kehtestatakse tingimused selliste kõnealuste riskide vähendamiseks ja tuletislepingute läbipaistvuse suurendamiseks.
- (5) G20 tippkohtumisel 26. septembril 2009 leppisid G20 juhid Pittsburghis kokku, et kõik standarditud börsivälised tuletislepingud tuleks arveldada keskse vastaspoolega hiljemalt 2012. aasta lõpust alates ning et börsiväliste tuletislepingute kohta tuleb andmed saata kauplemisteabehoidlatele. G20 juhid kordasid 2010. aasta juunis Torontos veel kord oma lubadusi, samuti lubasid nad kiirendada rangete meetmete rakendamist, et „suurendada börsiväliselt kaubeldavate tuletisinstrumentide läbipaistvust ja regulatiivset järelevalvet rahvusvaheliselt ühtsel ja mittediskrimineerival viisil”. Komisjon üritab tagada, et meie rahvusvahelised partnerid täidavad neid lubadusi sarnasel viisil.
- (6) Euroopa Ülemkogu nõustus oma 2. detsembri 2009. aasta järeldustes vajadusega oluliselt vähendada vastaspoole krediidiriski ning parandada tuletisinstrumentidega tehtud tehingute läbipaistvust, tõhusust ja terviklikkust. Euroopa Parlamendi 15. juuni 2010. aasta resolutsioonis „Tuletisinstrumentide turud: edasised poliitikameetmed” toetati kohustuslikku kliirimist ja börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtud tehingutest teatamist.
- (7) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus (EVJA) tegutseb käesoleva määruse reguleerimisalas, tagades finantsturgude stabiilsuse eriolukordades ning selle, et riiklikud järelevalveasutused kohaldavad liidu nõudeid järjekindlalt, ning ta lahendab nendevahelisi erimeelsusi. Samuti on tema ülesanne töötada välja õiguslikult siduvad reguleerivad tehnilised standardid ning tal on oluline roll kesksetele vastaspooltele ja kauplemisteabehoidlatele tegevusloa andmisel ja nende kontrollimisel.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ)²¹ I lisa C jaos punktides 4–10 sätestatud börsiväliselt kaubeldavate tuletislepingute jaoks on vaja ühtseid eeskirju.
- (9) Stiimulid kesksete vastaspoolte kasutamise suurendamiseks ei ole osutunud piisavaks, et tagada standardsete börsiväliste tuletisinstrumentide tegelik kliirimine. Seepärast on vaja kohustuslikuks muuta kliirimiseks sobivate börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimine keskse vastaspoolega.
- (10) On tõenäoline, et liikmesriigid võivad vastu võtta erinevaid riiklikke meetmeid, mis võivad takistada siseturu sujuvat toimimist ning kahjustada turuosalisi ja finantsstabiilsust.

²¹ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

Kliirimiskohustust on vaja liidus rakendada ühtselt, et tagada investorite kõrgel tasemel kaitse ja luua turuosalistele võrdsed konkurentsitingimused.

- (11) Selleks et kliirimiskohustus vähendaks süsteemset riski, on vaja tuletisinstrumentide klasside kliirimiskõlblikkuse määramise menetlust. See peaks võtma arvesse, et mitte kõik keskse vastaspoolega kliiritavad börsivälised tuletisinstrumentid ei vasta kohustusliku keskse vastaspoolega kliirimise nõuetele.
- (12) Käesolevas määruses sätestatakse kliirimiskohustuse kõlblikkuse kindlaksmääramise kriteeriumid. Võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse olulist rolli, peaks ta otsustama, kas tuletisinstrumentide klass vastab kõlblikkuskriteeriumidele ning mis kuupäevast kliirimiskohustus jõustub.
- (13) Börsivälise tuletisinstrumenti kliirimisega peavad olema nõus lepingu mõlemad pooled. Seepärast peaks erandid kliirimiskohustusest olema piiratud, kuna need vähendaksid kohustuse tõhusust ja keskse vastaspoolega kliirimisest saadavat kasu ning võiksid soodustada õiguslast arbitraaži turuosaliste gruppide vahel.
- (14) Börsiväliste tuletisinstrumentidega, mida ei peeta sobivaks keskse vastaspoolega kliirimiseks, kaasneb siiski vastaspoole krediidirisk ja seetõttu tuleks selle riski juhtimiseks kehtestada eeskirjad. Kõnealused eeskirjad peaksid kehtima üksnes nende turuosaliste suhtes, kellel on kliirimiskohustus.
- (15) Kliirimis- ja aruandluskohustust käsitlevaid eeskirju ja selliste börsiväliste tuletislepingute, mida ei kliirita keskse vastaspoolega, riskimaandamismeetodeid käsitlevaid eeskirju tuleks kohaldada direktiivis 2004/39/EÜ sätestatud investeerimisühingute, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivis 2006/48/EÜ (krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (uuestisõnastamine))²² määratletud krediidiasutuste, direktiivis 73/239/EMÜ määratletud kindlustusseltside [edaspidi kindlustusandjad] [tunnistatakse 2012. aastal Solvency II-ga kehtetuks], Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiivis 2002/83/EÜ (elukindlustuse kohta)²³ määratletud elukindlustusseltside [edaspidi elukindlustusandjad], direktiivis 2005/68/EÜ määratletud edasikindlustusseltside [edaspidi edasikindlustusandjad], Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivis 2009/65/EÜ (vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta)²⁴ määratletud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjate (eurofondid), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiivis 2003/41/EÜ (tööandjapensiooni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta)²⁵ määratletud tööandjapensiooni kogumisasutuste ning direktiivis 2010/.../EL määratletud alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate suhtes.
- (16) Vajaduse korral kohaldatakse finantssektori vastaspoolte suhtes kehtivaid eeskirju ka finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes. On teada, et finantssektorivälised vastaspooled kasutavad börsiväliseid lepinguid, et katta ärriske, mis on otseselt seotud nende äritegevusega. Kui määratakse kindlaks, kas finantssektorivälise vastaspoole suhtes peaks kohaldama kliirimiskohustust, tuleks arvesse võtta börsiväliste tuletisinstrumentide kasutamise eesmärki

²² ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

²³ EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1.

²⁴ ELT L 302, 17.11.2009, lk 32.

²⁵ ELT L 235, 23.9.2003, lk 10.

ning tema kõnealuste instrumentide positsiooni suurust. Kliirimiskohustuse künnise määramisel peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus konsulteerima kõigi asjaomaste asutustega (nt kaubaturgude eest vastutatavate reguleerivate asutustega), et tagada vastava sektori eripära täielik arvessevõtmine. Peale selle hindab komisjon 31. detsembriks 2013 finantssektoriväliste ettevõtete börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtud tehingute süsteemset olulisust eri sektorites, sealhulgas energiasektoris.

- (17) Fondi sõlmitud leping, valitsegu teda fondivalitseja või mitte, kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.
- (18) Keskpangad ja teised samu ülesandeid täitvad riigiasutused, samuti teised riigiasutused, kelle ülesanne on riigivõla haldamine või kes on kaasatud riigivõla haldamisse, ning mitmepoolsed arengupangad, kes on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ (krediitiasutuste asutamise ja tegevuse kohta)²⁶ VI lisa 1. osa jaos 4.2, tuleks arvata käesoleva määruse reguleerimisalast välja, et vältida piirangute seadmist nende volitustele sekkuda turu stabiliseerimise eesmärgil, kui seda on vaja.
- (19) Kuna kõigil turuosalistel, kellel on kliirimiskohustus, ei ole võimalik hakata keskse vastaspoole kliirivaks liikmeks, peaks neil olema võimalik pääseda kesksetele vastaspooltele juurde klientidena.
- (20) Kliirimiskohustuse kehtestamine koos menetlusega, millega määratakse kindlaks, milliseid keskseid vastaspooli võib seoses selle kohustusega kasutada, võib tekitada soovimatuid konkurentsihäireid börsiväliste tuletisinstrumentide turul. Näiteks võib keskne vastaspool keelduda teatavates kauplemiskohtades tehtud tehingute kliirimisest, kuna keskse vastaspoole omanik on konkureeriv kauplemiskoht. Selleks et vältida sellist diskrimineerivat tava, peaksid kesksed vastaspooled olema nõus kliirima eri kauplemiskohtades tehtud tehinguid, eeldusel et kõnealused kauplemiskohad vastavad keskse vastaspoole kehtestatud tehnilistele ja tegevusnõuetele. Üldiselt peaks komisjon jätkuvalt hoolega jälgima börsiväliste tuletisinstrumentide turu arengut ning peaks vajaduse korral sekkuma, et ennetada siseturul selliste konkurentsihäirete tekkimist.
- (21) Selleks et määrata kindlaks asjaomased börsivälised tuletisinstrumentide klassid, künnised ja süsteemselt olulised finantssektorivälised vastaspooled, kelle suhtes tuleks kohaldada kliirimiskohustust, on vaja usaldusväärseid andmeid. Seepärast on regulatiivsetel eesmärkidel vaja liidu tasandil kehtestada börsiväliste tuletisinstrumentide suhtes ühtsed aruandlusnõuded.
- (22) On oluline, et turuosalistes esitavad börsiväliste tuletislepingute kohta kõik andmed kauplemisteabehoidlatele. Tänu sellele säilitatakse börsiväliste tuletisinstrumentide turgudega seotud riske käsitlevat teavet keskselt ning see on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele, asjaomastele pädevatele asutustele ja Euroopa Keskpankade Süsteemi keskpankadele kergesti kättesaadav.
- (23) Selleks et ülevaade turust oleks põhjalik, tuleks kauplemisteabehoidlatele esitada andmed nii kliiritud kui kliirimata lepingute kohta.

²⁶ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

- (24) Lepingu muutmisest või lõpetamisest teatamise kohustust tuleks kohaldada lepingu algsete vastaspoolte suhtes ja kõigi teiste üksuste suhtes, kes esitavad andmed algsete vastaspoolte nimel. Vastaspool või tema töötajad, kes esitavad kauplemisteabehoidlale lepingu kohta kõik andmed teise vastaspoolte nimel vastavalt käesolevale määrusele, ei riku sellega ühtegi avaldamist käsitlevat piirangut.
- (25) Seoses kliirimis- ja aruandluskohustusega tuleks kehtestada tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused. Liikmesriigid peaksid jõustama kõnealuseid karistusi viisil, mis ei vähenda kõnealuste eeskirjade tõhusust.
- (26) Keskselle vastaspooltele tegevusloa andmine peaks sõltuma algse kapitali miinimumsumma olemasolust. Kapital koos keskse vastaspoolte jaotamata kasumi ja reservidega peaks kogu aeg vastama keskse vastaspoolte tegevusele ja suurusele, et ta oleks piisavalt kapitaliseeritud operatsiooni- ja jääkriskide puhuks ning et ta oleks vajaduse korral võimeline korrakohaselt likvideerima või restruktureerima oma tegevuse.
- (27) Kuna käesoleva määrusega kehtestatakse regulatiivsetel eesmärkidel õiguslik kohustus kliirida teatavate kesksete vastaspooltega, on oluline tagada, et kõnealused kesksed vastaspoolled on turvalised ja täidavad kogu aeg käesoleva määrusega kehtestatud rangeid organisatsioonilisi, äritegevust käsitlevaid nõudeid ja usaldatavusnormatiive. Selleks et tagada ühtne kohaldamine, peaks need kehtima kõigi keskse vastaspoolte kliiritavate finantsinstrumentide suhtes.
- (28) Seepärast on vaja reguleerimise ja ühtlustamise eesmärgil tagada, et finantssektori vastaspoolled kasutavad üksnes keskseid vastaspooli, kes täidavad käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid.
- (29) Kesksete vastaspoolte tegevuslubasid ja järelevalvet käsitlevad otsesed eeskirjad tulenevad vahetult kohustusest kliirida börsivälised tuletisinstrumentid. On asjakohane, et riiklikud pädevad asutused peaksid jääma vastutavaks kesksete vastaspoolte tegevuslubade ja järelevalve kõigi aspektide eest, sealhulgas peavad nad kontrollima, kas tegevusluba taotleb keskne vastaspool vastab käesolevale määrusele ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivile 98/26/EÜ (arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides),²⁷ võttes arvesse, et kõnealustel riiklikel pädevatel asutustel on kõige parem kontrollida, kuidas kesksed vastaspoolled tegutsevad igapäevaselt, et teostada korrapäraseid kontrole ja võtta vajaduse korral asjakohaseid meetmeid.
- (30) Kui kesksed vastaspoolid ohustab maksevõimetus, võib finantsvastutus minna eelkõige asutamise liikmesriigile. Seetõttu peaks selle keskse vastaspoolte tegevusloa ja järelevalve eest vastutama kõnealuse liikmesriigi asjaomane pädev asutus. Kuna kesksete vastaspoolte kliirivad liikmed võivad olla asutatud eri liikmesriikides ning neid mõjutab kesksete vastaspoolte lepingujärgsete kohustuste täitmatajätmine kõigepealt, on oluline, et kõik asjaomased pädevad asutused on kaasatud tegevusloa andmise ja järelevalve protsessi ning et on loodud asjakohane koostöökind, sealhulgas kolleegiumid. Sellega välditakse riiklike meetmete ja tavade erinemist ja siseturu takistusi. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus peaks olema iga kolleegiumi liige, et tagada käesoleva määruse järjepidev ja korrektne kohaldamine.
- (31) On vaja parandada pädevate asutuste vahelist teabevahetust reguleerivaid sätteid ja tugevdada nende kohustusi vastastikuse abi osutamise ja koostöö valdkonnas. Kasvava piiriülese tegevuse

²⁷ EÜTL 166, 11.6.1998, lk 45.

tõttu peaks pädevad asutused andma üksteisele nende ülesannete täitmiseks asjakohast teavet, et tagada käesoleva määruse tõhus jõustamine, sealhulgas olukordades, kus rikkumised või oletatavad rikkumised võivad puudutada kahe või enama liikmesriigi ametiasutusi. Teabevahetuses on vaja rangelt hoida ametisaladust. Kuna börsiväliste tuletislepingute mõju on lai, on oluline, et teistel asjaomastel asutustel (nt maksuasutustel ja energiasektorit reguleerivatel asutustel) on juurdepääs teabele, mida neil on vaja oma ülesannete täitmiseks.

- (32) Võttes arvesse finantsturgude üleilmset olemust, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus vahetult vastutama kolmandas riigis asutatud kesksete vastaspoolte tunnustamise eest ning seega võimaldama neil liidus osutada kliirimisteenust, eeldusel et komisjon on tunnistanud kõnealuse kolmanda riigi õigus- ja järelevalvesüsteemi samaväärseks liidu raamistikuga ning et teatavad muud tingimused on täidetud. Sellega seoses on lepingud liidu suurte rahvusvaheliste partneritega eriti olulised, et tagada rahvusvaheliselt võrdsed konkurentsitingimused ja finantsstabiilsus.
- (33) Kesksetel vastaspooltel peab sõltumata omandistruktuurist olema jõuline juhtimiskord, hea mainega kõrgem juhtkond ja juhtivasse organisse peavad kuuluma sõltumatud liikmed. Keskse vastaspoole erinev juhtimiskord ja omandistruktuur võivad aga mõjutada keske vastaspoole soovi või võimet kliirida teatavaid tooteid. Seepärast on asjakohane, et juhtiva organi sõltumatud liikmed ja keske vastaspoole asutada tulev riskikomitee lahendavad võimalikud huvide konfliktid keske vastaspoole sees. Kliirivad liikmed ja kliendid peavad olema piisavalt esindatud, kuna keske vastaspoole tehtud otsused võivad neid mõjutada. (34) Keskne vastaspool võib muud funktsioonid kui riskijuhtimisfunktsiooni osta allhanke korras, aga üksnes juhul, kui kõnealused funktsioonid ei mõjuta keske vastaspoole korrakohast toimimist ja tema võimet juhtida riske.
- (35) Keskse vastaspoole osalemistingimused peaksid seepärast olema läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning peaksid võimaldama juurdepääsu eemalt, eeldusel et see ei kujuta endast kesksele vastaspoolele lisariski.
- (36) Kliirivate liikmete klientidele, kes kliirivad oma börsivälised tuletisinstrumendid kesksete vastaspooltega, tuleks pakkuda kõrgel tasemel kaitset. Kaitse tegelik tase sõltub kõnealuste klientide valitud eraldamise tasemest. Vahendajad peaksid eraldama oma varad kliendi varadest. Selleks peaksid kesksed vastaspoolel säilitama ajakohastatud ja kergesti tuvastatavad andmed.
- (37) Kesksel vastaspoolel peaks olema nõuetekohane riskijuhtimisraamistik, et juhtida krediidi-, likviidsus-, operatsiooni- ja muid riske, sealhulgas riske, mida ta kujutab teistele üksustele vastastikuse sõltumise tõttu. Kesksel vastaspoolel peaksid olema asjakohased menetlused ja mehhanismid, et tegeleda kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmisega. Selleks et minimeerida kohustuste täitmatajätmise edasikandumise riski, peaks kesksel vastaspoolel olema ranged osalemistingimused, nad peaksid koguma piisava tagatise, säilitama tagatisfondi ja muud rahalised vahendid, et katta võimalik kahju.
- (38) Marginaalidel ja tagatisväärtuse kärpimisel võib olla protsükliline mõju. Kesksed vastaspoolel ja pädevad asutused peaksid seepärast võtma vastu meetmed, et ennetada ja kontrollida võimalikku protsüklilist mõju kesksete vastaspoolte rakendatud riskijuhtimistavadele, eeldusel et kesksete vastaspoolte tugevust ja finantsturvalisust ei mõjutata negatiivselt.

- (39) Riskijuhtimine on kliirimisprotsessi oluline osa. Kliirimisteenuste pakkumiseks tuleks üldiselt anda juurdepääs asjaomastele hinnakujundusallikatele ning võimaldada neid kasutada. Sellised hinnakujundusallikad peaksid hõlmama (kuid ei peaks olema nendega piiratud) allikaid, mis on seotud näitajatega, mida kasutatakse tuletisinstrumentide või muude finantsinstrumentide sihtnäitajana.
- (40) Marginaalid on keskse vastaspoole esimene kaitseliin. Kuigi kesksed vastaspooled peaksid saanud marginaalid investeerima turvaliselt ja usaldusväärset, peaksid nad marginaale piisavalt kaitsma, et tagastada need õigeaegselt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele või koostalitlevale kesksele vastaspoolele, kui kõnealuseid marginaale koguv keskne vastaspool ei suuda oma kohustusi täita.
- (41) 7. novembri 2006. aasta Euroopa kliiringu ja arvelduse tegevusjuhendiga²⁸ loodi vabatahtlik raamistik kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate vaheliste ärisuhete loomiseks. Kauplemisjärgne sektor jääb riigiti siiski killustatuks, mis muudab piiriülese kauplemise kulukamaks ja takistab ühtlustumist. Seepärast on vaja kehtestada kesksete vastaspoolte vaheliste koostalitluskokkulepete sõlmimise tingimused eeldusel, et need ei ole asjaomaste kesksete vastaspoolte jaoks seotud riskidega, mida piisavalt ei juhita.
- (42) Koostalitluskokkulepped on oluliseks vahendiks kauplemisjärgse turu suuremal integreerumisel liidus ning neid tuleb reguleerida. Samas võivad koostalitluskokkulepped tekitada kesksetele vastaspoolele lisariske. Võttes arvesse börsiväliseid tuletislepinguid kliirivate kesksete vastaspoolte vaheliste koostalitluskokkulepete keerukust, on praegu asjakohane piirata koostalitluskokkulepete ulatust rahas arveldatavate väärtpaberitega. 30. septembriks 2014 peab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus siiski esitama komisjonile aruande, kas kõnealuse ulatuse laiendamine muudele finantsinstrumentidele oleks asjakohane.
- (43) Kauplemisteabehoidlad koguvad andmeid regulatiivsetel eesmärkidel, mis on olulised kõigi liikmesriikide ametiasutustele. Võttes arvesse, et kauplemisteabehoidlate järelevalvel ei ole mõju eelarvele ning et paljudel eri liikmesriikide ametiasutustel on vaja juurdepääsu kauplemisteabehoidlates säilitatavatele andmetele, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus vastutama kauplemisteabehoidlate registreerimise, selle tühistamise ja järelevalve eest.
- (44) Võttes arvesse, et reguleerivad asutused, kesksed vastaspooled ja teised turuosalistes tuginevad kauplemisteabehoidlate säilitatavatele andmetele, on vaja tagada, et kõnealuste kauplemisteabehoidlate suhtes kohaldatakse rangeid andmete säilitamise ja andmehalduse nõudeid.
- (45) On vaja, et kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate teenuste hinnad ja tasud on läbipaistvad, et turuosalistel oleks võimalik teha teadlik valik.
- (46) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus peab saama teha komisjonile ettepanekuid kehtestada ajutisi karistusmaksid. Kõnealuste perioodiliste karistusmaksede eesmärk peaks olema, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse tuvastatud rikkumised lõpetatakse, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele esitatakse täielik ja õige teave ning et kauplemisteabehoidlad ja teised isikud alluvad uurimisele. Hoiatamise eesmärgil ning selleks, et sundida kauplemisteabehoidlaid järgima määruse nõudeid, peaks komisjon saama Euroopa

²⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/docs/code/code_en.pdf

Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse taotluse alusel kehtestada trahve, kui on kas tahtlikult või tahtmatult rikutud määruse mõnda konkreetset sätet. Trahv on hoiatav ning proportsionaalne rikkumise laadi ja tõsiduse, rikkumise kestuse ning asjaomase kauplemisteabehoidla majandusliku suutlikkusega.

- (47) Selleks et teostada tõhusat järelevalvet kauplemisteabehoidlate üle, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel olema õigus teostada uurimisi ja kohapealseid kontrolle.
- (48) On oluline, et liikmesriigid ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kaitsevad füüsiliste isikute õigust privaatsusele isikuandmete töötlemisel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta²⁹.
- (49) Oluline on tagada kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate nõuete rahvusvaheline ühtlustamine. Käesolevas määruses järgitakse CPSS-IOSCO³⁰ ja ESCB-CESR³¹ väljatöötatud soovitusi ning sellega luuakse liidu raamistik, mille alusel saavad kesksed vastaspoold turvaliselt tegutseda. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus võtab asjaolusid arvesse käesoleva määrusega ette nähtud reguleerivate tehniliste standardite ning suuniste ja soovitude koostamisel.
- (50) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt aluslepingu artiklile 290 seoses andmetega, mida peab sisaldama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele esitatav teave ja register, ning seoses kriteeriumidega, mille alusel Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus otsustab järgmise üle: kliirimiskohustuslikkuse kriteeriumid, teabe- ja kliirimiskünnised, lepingu sõlmimise ja selle kinnitamise vaheline maksimaalne aeg, likviidsus, juhtimiseeskirjade minimaalne sisu, säilitatavad andmed, ettevõtte talituspidevuse kava minimaalne sisu ja tagatud teenused, tagatisnõuete osakaal ja tähtaeg, turu ekstreemsed tingimused, väga likviidsed tagatised ja väärtuskärped, väga likviidsed finantsinstrumendid ja kontsentreerumise piirmäärad, testitulemused, kauplemisteabehoidla Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse juures registreerimise andmed, trahvid ja kauplemisteabehoidla avalikustatav teave, nagu on osutatud käesolevas määruses. Delegeeritud õigusaktide kindlaksmääramisel peaks komisjon kasutama asjaomaste Euroopa järelevalveasutuste teadmisi (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus, Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Asutus). Võttes aluseks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse kogemused väärtpaberite ja väärtpaberituru küsimustes, peaks tal olema keskne roll komisjoni nõustamisel seoses delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisega. Vajaduse korral peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus siiski konsulteerima Euroopa kahe teise järelevalveasutusega.
- (51) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 291 sätestatakse seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastuvõetud määruses eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendusvolituste teostamise suhtes. Kuni sellise määruse vastuvõtmiseni kohaldatakse edasi nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsust

²⁹ EÜTL 281, 23.1.1995, lk 31.

³⁰ Keskpankade G10 makse- ja arveldussüsteemide komitee ning Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni tehniline komitee

³¹ Vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteem ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee

1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused), välja arvatud kontrolliga regulatiivmenetlus, mis ei ole kohaldatav.

- (52) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärki (st kehtestada ühtsed nõuded börsivälistele tuletislepingutele ning kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate tegevusele) piisavalt saavutada, saab seda meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil ning liit võib võtta vastu meetmed vastavalt ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele. Kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik seatud eesmärkide saavutamiseks.
- (53) Seoses koostalitlevaid süsteeme käsitlevate eeskirjadega peeti asjakohaseks muuta direktiivi 98/26/EÜ, et kaitsta sellise süsteemioperaatori õigusi, kes annab tagatisega kaitse teisele süsteemioperaatorile, kui tagatise saanud süsteemioperaatori suhtes algatatakse maksevõimetusmenetlus.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I jaotis

Sisu, reguleerimisala ja mõisted

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtsed nõuded direktiivi 2004/39/EÜ I lisa C jao punktides 4–10 sätestatud börsiväliste tuletislepingute ning kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate tegevuse suhtes.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse kesksete vastaspoolte, finantssektori vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate suhtes. Seda kohaldatakse finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes, kui see on ette nähtud.
3. V jaotist kohaldatakse üksnes direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunktides a ja b ning punktis 19 määratletud vabalt võõrandatavate väärtpaberite [varem siirdväärtpaberid] ja rahaturuinstrumentide suhtes.
4. Käesolevat määrust ei kohaldata:
 - a) Euroopa Keskpankade Süsteemi liikmete suhtes ja teiste samu ülesandeid täitvate riigiasutuste suhtes, samuti teiste riigiasutuste suhtes, kelle ülesanne on riigivõla haldamine või mis on kaasatud riigivõla haldamisse;
 - b) direktiivi 2006/48/EÜ VI lisa 1. osa punktis 4.2 loetletud mitmepoolsete arengupankade suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „keskne vastaspool” – ühel või mitmel finantsturul kaubeldavate lepingute vastaspoolte vahel õiguslikult asuv üksus, kes on iga müüja jaoks ostja ja iga ostja jaoks müüja ning kes vastutab kliirimissüsteemi toimimise eest;
- (2) „kauplemisteabehoidla” – üksus, kes keskselt kogub ja säilitab andmeid börsiväliste tuletisinstrumentide kohta;
- (3) „kliirimine” – arvelduspositsioonide kindlaksmääramise protsess, sealhulgas netopositsioonide arvutamine, ning protsess, mille käigus kontrollitakse, kas tehingust tulenevate riskipositsioonide tagamiseks vajalikud finantsinstrumendid, sularaha või mõlemad on kättesaadavad;
- (4) „tuletisinstrumentide klass” – rida börsiväliseid tuletislepinguid, millel on ühised olulised tunnused;
- (5) „börsivälised tuletisinstrumendid” – tuletislepingud, millega ei tehta tehinguid reguleeritud turul, nagu on määratletud direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punktis 14;
- (6) „finantssektori vastaspool” – direktiivis 2004/39/EÜ sätestatud investeerimisühingud, direktiivis 2006/48/EÜ määratletud krediidasutused, direktiivis 73/239/EMÜ määratletud kindlustusseltsid [edaspidi kindlustusandjad], direktiivis 2002/83/EÜ määratletud elukindlustusseltsid [edaspidi elukindlustusandjad], direktiivis 2005/68/EÜ määratletud edasikindlustusseltsid [edaspidi edasikindlustusandjad], direktiivis 2009/65/EÜ määratletud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjad (eurofondid), direktiivis 2003/41/EÜ määratletud tööandjapensioni kogumisasutused ning direktiivis 2010/.../EL määratletud alternatiivsete investeerimisfondide valitsejad;
- (7) „finantssektoriväline vastaspool” – ettevõtja, mis on asutatud liidus ning mis ei kuulu punktis 6 osutatud üksuste hulka;
- (8) „vastaspoole krediidirisk” – risk, et tehingu vastaspoolel jätab enne tehingu rahavoogude lõplikku arveldamist kohustused täitmata;
- (9) „koostalitluskokkulepe” – kokkulepe kahe või enama keskse vastaspoole vahel, mis hõlmab tehingute süsteemiülest täitmist;
- (10) „pädev asutus” – iga liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 18 määratud asutus;
- (11) „kliiriv liige” – ettevõtja, kes osaleb keskses vastaspooles ning kes vastutab kõnealusest osalemisest tulenevate finantskohustuste täitmise eest;
- (12) „klient” – ettevõtja, kellel on lepinguline suhe arveldava liikmega, mis võimaldab sellel ettevõtjal kliirida oma tehinguid kõnealuse keskse vastaspoolega;
- (13) „oluline osalus” – otsene või kaudne osalus keskses vastaspooles või kauplemisteabehoidlas, kui osalus kapitalis või hääleõiguses on 10 % või rohkem, nagu on sätestatud Euroopa

Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/109/EÜ (lähipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele)³² artiklites 9 ja 10, võttes arvesse nimetatud direktiivi artikli 12 lõigetes 4 ja 5 sätestatud osaluste summeerimise tingimusi, või osalus, mis võimaldab märkimisväärselt mõjutada selle keskse vastaspoole või kauplemisteabehoidla juhtimist, milles osalust omatakse;

- (14) „emaettevõtja” – emaettevõtja nõukogu direktiivi 83/349/EMÜ³³ artiklite 1 ja 2 tähenduses;
- (15) „tütarettevõtja” – tütarettevõtja direktiivi 83/349/EMÜ artiklite 1 ja 2 tähenduses, sealhulgas põhiemaettevõtja iga tütarettevõtja kõik tütarettevõtjad;
- (16) „kontroll” – direktiivi 83/349/EMÜ artiklis 1 määratletud kontroll;
- (17) „märkimisväärne seos” – olukord, kus kaks või rohkem füüsilist või juriidilist isikut on seotud:
- osaluse kaudu, mis tähendab otseselt või kontrollsuhte kaudu vähemalt 20 % omamist ettevõtja hääleõigusest või kapitalist;
 - kontrolli kaudu, mis tähendab ema- ja tütarettevõtja suhet kõikidel direktiivi 83/349/EMÜ artikli 1 lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel või samasugust suhet füüsilise või juriidilise isiku ja ettevõtja vahel, kõigi tütarettevõtjate kõiki tütarettevõtjaid loetakse samuti kõnealuste ettevõtjate eesotsas oleva emaettevõtja tütarettevõtjateks.
- Olukorda, kus vähemalt kaks füüsilist või juriidilist isikut on kontrollsuhte kaudu ühe ja sama isikuga alaliselt seotud, käsitletakse ka nimetatud isikute vahelise märkimisväärse seosena.
- (18) „kapital” – kapital 8. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/635/EMÜ (pankade ja muude rahaasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta)³⁴ artikli 22 tähenduses, kuivõrd see on sissemakstud, ning sellega seotud aazio; see kompenseerib täielikult kahjud tegevuse jätkumise kahtluse puhul ning pankroti või likvideerimise korral reastatakse see kõigi teiste nõuete järele;
- (19) „reservid” – reservid nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiivi 78/660/EMÜ (mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid)³⁵ artiklis 9 määratletud tähenduses ning eelmiste aastate jaotamata kasum või kahju;
- (20) „juhtiv organ” – juhatus või nõukogu või mõlemad vastavalt siseriiklikule äriühinguõigusele;
- (21) „juhtiva organi sõltumatu liige” – juhtiva organi liige, kellel puudub äriiline, perekondlik või muu suhe, mis tekitab huvide konflikti keskse vastaspoole, kontrolli omava(te) aktsionäri(de) või juhtkonna või kliirivate liikmete või nende juhtkonnaga;

³² ELT L 390, 31.12.2004, lk 38.

³³ EÜT L 193, 18. 7.1983, lk 1.

³⁴ EÜT L 372, 31.12.1986, lk 1.

³⁵ EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11.

- (22) „kõrgem juhtkond” – isik või isikud, kes tegelikult juhivad keskse vastaspoole tegevust ning juhtiva organi juhtiv liige või juhtivad liikmed.

II jaotis

Börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimine, aruandlus ja riskimaandamine

Artikkel 3

Kliirimiskohustus

1. Finantssektori vastaspool kliirib kõik vastavalt artiklile 4 kliirimiskõlblikud börsivälised tuletislepingud, mis sõlmitakse teiste finantssektori vastaspooltega artikli 4 lõikes 4 osutatud registrisse kantud kesksete vastaspoolte kaudu.

Kõnealust kliirimiskohustust kohaldatakse ka finantssektori vastaspoolte ja artikli 7 lõikes 2 osutatud selliste finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes, kes sõlmivad kliirimiskohustuse nõuetele vastavad börsivälised tuletislepingud kolmanda riigi üksustega.

2. Selleks et täita kliirimiskohustust vastavalt lõikele 1, hakkavad finantssektori või selle välised vastaspooled, kellele on osutatud artikli 7 lõikes 2, kliirivaks liikmeks või kliendiks.

Artikkel 4

Kliirimiskohustuslikkus

1. Kui pädev asutus on andnud kesksele vastaspoolele loa kliirida teatavat tuletisinstrumentide klassi vastavalt artiklile 10 või 11, teatab ta viivitamata Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele kõnealusest tegevusloast ning taotleb otsust artiklis 3 osutatud kliirimiskohustuse kohta.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus saadab kuue kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud teate ja taotluse saamist taotluse esitanud pädevale asutusele otsuse, märkides selles järgmise teabe:
 - a) kas kõnealune tuletisinstrumentide klass vastab artikli 3 alusel kliirimiskohustuse täitmise nõuetele;
 - b) kliirimiskohustuse jõustumise kuupäeva.
3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse otsus põhineb järgmistel kriteeriumidel:
 - a) finantsüsteemis süsteemse riski vähendamine;
 - b) lepingute likviidsus;
 - c) hinnateabe kättesaadavus;
 - d) keskse vastaspoole võime tulla toime lepingute mahuga;
 - e) kliendikaitse tase, mida keskne vastaspool pakub.

Enne otsuse tegemist viib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus läbi avaliku arutelu ning vajaduse korral konsulteerib kolmandate riikide pädevate asutustega.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus avaldab registris kohe kõik lõike 2 kohased otsused. Kõnealune register sisaldab kõiki kõlblikke tuletisinstrumentide klasse ja keskseid vastaspooli, kellel on luba neid kliirida. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus ajakohastab kõnealust registrit korrapäraselt.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus vaatab oma otsused korrapäraselt läbi ja vajaduse korral muudab neid.

5. Omal algatusel ja konsulteerides Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga määrab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kindlaks ja teatab komisjonile nende tuletislepingute klassid, mis tuleks lisada avalikku registrisse, kuid millega seoses ei ole veel ükski keskne vastaspool luba saanud.
6. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse järgmine teave:
 - a) andmed, mida peab sisaldama lõikes 1 osutatud teade;
 - b) lõikes 3 osutatud kriteeriumid;
 - c) andmed, mida peab sisaldama lõikes 4 osutatud register.

Lõikes 4 osutatud andmete alusel peab vähemalt kliirimiskohustusega tuletisinstrumentide klass olema täpselt ja ühemõtteliselt määratletud.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivate tehniliste standardite projekt võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 5

Juurdepääs kesksele vastaspoolele

Keskne vastaspool, kellel on luba kliirida kliirimiskohustuse nõudeid täitvaid börsiväliseid tuletislepinguid, on nõus kliirima kõnealuseid lepinguid sõltumata täitmiskohast mittediskrimineerival alusel.

Artikkel 6

Aruandluskohustus

1. Finantssektori vastaspoolel esitavad vastavalt artiklile 51 registreeritud kauplemisteabehoidlale andmed iga nende sõlmitud börsivälise tuletislepingu kohta ning andmed kõigi lepingus tehtud muudatuste või lepingu lõpetamise kohta. Andmed esitatakse hiljemalt üks tööpäev pärast lepingu täitmist, kliirimist või muutmist.

Teised üksused võivad teatada lõikes 1 osutatud muudatusest või lepingu lõpetamisest algsete vastaspoolte nimel, tingimusel et lepinguandmeid ei esitata topelt.

2. Kui kauplemisteabehoidla ei ole võimeline börsivälise tuletislepingu andmeid säilitama, esitavad finantssektori vastaspoolad andmed kõnealuste lepingupositsioonide kohta vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artiklile 48 määratud pädevale asutusele.

Pädevale asutusele esitatakse vähemalt need andmed, mis oleks esitatud kauplemisteabehoidlale.

3. Vastaspool, kellel on aruandluskohustus, võib delegeerida börsivälise tuletislepingute andmete esitamise teisele vastaspoolele.

Teise vastaspoole nimel lepingu kohta kõik andmed kauplemisteabehoidlale esitanud vastaspool ei riku sellise lepinguga või õigus- ja haldusnormidega teabe avaldamisele kehtestatud piiranguid.

Andmed esitanud üksusel või tema juhtidel või töötajatel ei teki kõnealuse avaldamisega seoses ühtegi kohustust.

4. Komisjonile delegeeritakse volitused määrata kindlaks lõigetes 1 ja 2 osutatud aruannete üksikasjad ja tüüp vastavalt tuletisinstrumentide klassidele.

Kõnealused aruanded sisaldavad vähemalt järgmist:

- a) lepingupooled ning lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste kandja, juhul kui need on erinevad;
- b) esitatakse lepingu põhijooned, sealhulgas tüüp, alusväärtus, tähtaeg ja teoreetiline väärtus.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivate tehniliste standardite projekt võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus töötab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile esitamiseks välja hiljemalt 30. juuniks 2012.

5. Selleks et tagada lõigete 1 ja 2 ühesugune kohaldamine, antakse komisjonile volitused määrata eri tuletisinstrumentide klasside jaoks kindlaks lõigetes 1 ja 2 osutatud aruannete vorm ja esitamissagedus. Esimeses lõigus osutatud rakendusstandardite projekt võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artikliga 7e.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus töötab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile esitamiseks välja hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 7

Finantssektorivälised vastaspoolad

1. Kui finantssektorivälise vastaspool omandab börsivälise tuletislepingute positsiooni, mis ületab teabekünnist, mis tuleb kindlaks määrata vastavalt lõike 3 punktile a, teavitab ta

vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artiklile 48 määratud pädevat asutust kõnealuse positsiooni võtmise põhjustest.

Finantssektorivälise vastaspoole suhtes kohaldatakse artikli 6 lõikes 1 sätestatud aruandluskohustust.

2. Kui finantssektoriväline vastaspool omandab börsiväliste tuletislepingute positsiooni, mis ületab kliirimiskünnist, mis tuleb kindlaks määrata vastavalt lõike 3 punktile b, kohaldatakse tema suhtes artiklis 3 sätestatud kliirimiskohustust seoses kõigi kõlblike börsiväliste tuletislepingutega.

Vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artiklile 48 määratud pädev asutus tagab esimese lõigu kohase kohustuse täitmise.

3. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse järgmine:

- a) teabekünnis;
- b) kliirimiskünnis.

Kõnealused künnised määratakse kindlaks, võttes arvesse vastaspoole netopositsiooni summa süsteemset olulisust ja positsiooni tuletisinstrumentide klasside kaupa.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja teiste asjaomaste asutustega esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste regulatiivsete standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juunis 2012.

4. Lõikes 2 osutatud positsioonide arvutamisel ei võeta arvesse börsivälise vastaspoole sõlmitud börsiväliseid tuletislepinguid, mis on objektiivselt mõõdetuna otseselt seotud selle vastaspoole äritegevusega.
5. Konsulterides Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga vaatab Komisjon korrapäraselt läbi lõike 3 kohased künnised ning muudab neid vajaduse korral.

Artikkel 8

Nende börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodid, mida ei kliirita keskse vastaspoolega

1. Finantssektori vastaspooled või artikli 7 lõikes 2 osutatud finantssektorivälised vastaspooled, kes sõlmivad börsivälise tuletislepingu, mida ei kliirita keskse vastaspoolega, tagavad operatsiooni- ja krediidiriski mõõtmiseks, kontrollimiseks ja maandamiseks vajalike menetluste ja korra olemasolu, sealhulgas vähemalt:
 - a) võimaluse korral elektroonilised vahendid, et tagada börsiväliste tuletislepingute tingimuste õigeaegne kinnitamine;

- b) tugeva, vastupidava ja auditeeritava menetluse portfelli vastavusse viimiseks, et juhtida nendega seotud riske ning tuvastada ja lahendada varakult pooltevahelised eriarvamused, ning jälgida kehtivate lepingute väärtust.

Punkti b kohaldamiseks hinnatakse kehtivate lepingute väärtust turuhinnas iga päev ning riskijuhtimiskorraga nõutakse tagatiste õigeaegset, täpset ja asjakohaselt eristatud vahetamist või asjakohase ja proportsionaalse kapitali hoidmist.

2. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, millega kehtestatakse maksimaalne aeg börsivälise tuletislepingu sõlmimise ja lõike 1 punktis a osutatud kinnitamise vahel.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projekti komisjonile 30. juuniks 2012.

3. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõike 1 punkti b ja lõike 1 teise lõigu täitmiseks vajalikud menetlused seoses tagatise ja kapitaliga ning nende tasemed.

Sõltuvalt vastaspoole õiguslikust vormist võetakse esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid vastu vastavalt määruse EL.../...[EPA] artiklitele [7–7d], määruse EL.../...[EVJA] artiklitele [7–7d] või määruse EL.../...[EKTJA] artiklitele [7–7d].

Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Asutus koos esitavad kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite ühise projekti komisjonile 30. juuniks 2012.

Artikkel 9

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusi käsitlevad eeskirjad, mida kohaldatakse käesoleva jaotise sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kõnealused karistused hõlmavad vähemalt haldustrahve. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriigid tagavad, et finantssektori ja vajaduse korral finantssektoriväliste vastaspoolte järelevalve eest vastutavad pädevad asutused avalikustavad kõik karistused, mis on määratud artiklite 3–8 rikkumise eest, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturgusid või põhjustaks asjaosalistele ebalooslikult suurt kahju.

Liikmesriigid teatavad lõikes 1 osutatud sätted komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012. Nad teavitavad komisjoni viivitamata kõigist nende sätete muudatustest.

3. Komisjon, keda abistab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus, kontrollib, et lõikes 1 osutatud haldustrahve ning artikli 7 lõigetes 1 ja 2 osutatud künniseid kohaldatakse järjekindlalt.

III jaotis

Kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmine ja järelevalve nende üle

1. peatükk

Kesksele vastaspoolele tegevusloa andmise tingimused ja menetlus

Artikkel 10

Kesksele vastaspoolele tegevusloa andmine

1. Kui keskne vastaspool, kes on liidus asutatud juriidiline isik ning kellel on juurdepääs piisavale likviidsusele, kavatses pakkuda oma teenuseid ja sooritada tegevusi, taotleb ta tegevusluba selle liikmesriigi pädevalt asutuselt, kus ta on asutatud.

Kõnealune likviidsus võib tuleneda juurdepääsust keskpanga likviidsusele või krediidikõlbliku ja usaldusväärse kommertsipanga likviidsusele või nende mõlema kombinatsioonile. Juurdepääs likviidsusele võib tuleneda direktiivi 2006/48 artikli 6 või muude asjakohaste sätete kohaselt antud tegevusloast.

2. Tegevusluba kehtib kogu liidu territooriumil.
3. Tegevusloas täpsustatakse teenused ja tegevused, mida kesksel vastaspoolel on lubatud osutada või sooritada, sealhulgas tegevusloaga kaetud finantsinstrumentide klassid.
4. Keskne vastaspool täidab pidevalt algse tegevusloa saamisel nõutud tingimusi.

Keskne vastaspool teatab viivitamata pädevale asutusele kõigist olulistest muudatustest, mis mõjutavad esmase tegevusloa andmisel nõutud tingimuste täitmist.

5. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud asjakohase likviidsuse kriteeriumid.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusega esitab Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projekti komisjonile 30. juuniks 2012.

Artikkel 11

Tegevuste ja teenuste laiendamine

1. Keskne vastaspool, kes soovib oma äritegevust laiendada lisateenustele või -tegevustele, mida esmane tegevusluba ei kata, esitab laiendamistaotluse. Kliirimisteenuste pakkumist muus vääringus või nende finantsinstrumentide puhul, mille riskinäitajad erinevad oluliselt nendest, millega seoses kesksele vastaspoolele on tegevusluba juba antud, käsitatakse tegevusloa laiendamisena.

Tegevusloa laiendamisel järgitakse artikli 13 kohast menetlust.

2. Kui keskne vastaspool soovib laiendada tegevust teise liikmesriiki kui see, milles ta on asutatud, teavitab asutamise liikmesriigi pädev asutus kohe kõnealuse teise liikmesriigi pädevat asutust.

Artikkel 12 **Kapitalinõuded**

1. Kesknel vastaspoolel on artikli 10 kohaselt tegevusloa saamiseks vähemalt 5 miljoni euro suurune algkapital, mis on alaliselt kättesaadav ja eraldiseisev.
2. Kapital koos keskse vastaspoole jaotamata kasumi ja reservidega on kogu aeg piisav, et tagada tegevuste korrakohane likvideerimine või restruktureerimine ettenähtud aja jooksul ning et keskne vastaspool oleks adekvaatselt kaitstud operatsiooni- ja jääkriskide vastu.
3. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse keskse vastaspoole lõikes 2 osutatud kapital, jaotamata kasum ja reservid.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusega esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projekti komisjonile 30. juuniks 2012.

Artikkel 13 **Tegevusloa andmise ja sellest keeldumise kord**

1. Pädev asutus annab tegevusloa üksnes juhul, kui ta on täiesti veendunud, et taotluse esitanud keskne vastaspool vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud nõuetele, direktiivi 98/26/EÜ kohaselt vastuvõetud nõuetele, ning järgib artiklis 15 osutatud kolleegiumi positiivset ühisarvamust ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse arvamust.
2. Taotluse esitanud keskne vastaspool esitab kogu teabe, mida on pädeval asutusel vaja veendumaks, et taotluse esitanud keskne vastaspool on tegevusloa esmase andmise ajaks kehtestanud kõik vajalikud menetlused, mida on vaja käesoleva määrusega kehtestatud kohustuste täitmiseks.
3. Pädev asutus teavitab kuue kuu jooksul alates täieliku taotluse esitamisest kirjalikult taotluse esitanud keskset vastaspoolt tegevusloa andmisest.

Artikkel 14 **Kolleegiumid**

1. Keskse vastaspoole asutamise liikmesriigi pädev asutus asutab ja juhib kolleegiumi, et lihtsustada artiklites 10, 11, 46 ja 48 osutatud ülesannete täitmist.

Kolleegiumisse kuuluvad:

- a) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus;
 - b) selle liikmesriigi pädev asutus, kus keskne vastaspool on asutatud;
 - c) keskse vastaspoole nende kliirivate liikmete järelevalve eest vastutavad pädevad asutused, kes on asutatud kolmes liikmesriigis, kelle agregeeritud osamaksed keskse vastaspoole artiklis 40 osutatud tagatisfondi on kõige suuremad;
 - d) keskse vastaspoole teenindatud reguleeritud turgude või mitmepoolsete kauplemissüsteemide või mõlema järelevalve eest vastutavad pädevad asutused;
 - e) pädevad asutused, kes teostavad järelevalvet koostalitluskokkulepetega hõlmatud kesksete vastaspoolte üle;
 - f) ametiasutus, kes vastutab keskse vastaspoole järelevalve eest, ning keskpangad, kes emiteerivad kliiritud finantsinstrumentide kõige olulisemaid vääringuid.
2. Ilma et see piiraks käesoleva määruse kohaseid pädevate asutuste volitusi, tagab kolleegium:
- a) artiklis 15 osutatud ühisarvamuse ettevalmistamise;
 - b) teabevahetuse, sealhulgas teabe taotlemise vastavalt artiklile 21;
 - c) ülesannete vabatahtlikus delegeerimises kokkuleppimise oma liikmete vahel;
 - d) keskse vastaspoole riskihindamisel põhinevate järelevalvealaste kontrolliprogrammide kindlaksmääramise;
 - e) järelevalve muutmise tõhusamaks, kõrvaldades järelevalvenõuete ülearuse dubleerimise;
 - f) järelevalvetavade rakendamise ühtsuse;
 - g) eriolukordades kasutatavate menetluste ja varuplaanide kindlaksmääramise, nagu on osutatud artiklis 22.
3. Kolleegiumi asutamine ja töö põhineb kõigi selle liikmete kirjalikul kokkuleppel.

Selles kokkuleppes määratakse kindlaks kolleegiumi töökord ja võidakse määratleda ülesanded, mis tuleb delegeerida selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus keskne vastaspool või teine kolleegiumi liige on asutatud.

Artikkel 15 **Ühisarvamus**

1. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus keskne vastaspool on asutatud, hindab keskse vastaspoole riske ja esitab sellekohase aruande kolleegiumile.

Kolleegium jõuab aruande osas kahe kuu jooksul pärast selle saamist ühisele arvamusele.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus hõlbustab ühisarvamuse vastuvõtmist erimeeluste lahendamise volituste raames vastavalt määruse .../... [EVJA määrus] artiklile 11 ning üldise koordineerimisfunktsiooni raames vastavalt sama määruse artiklile 16. Tal puudub hääleõigus seoses kolleegiumi ühisarvamusega.

Artikkel 16

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. Pädev asutus tunnistab tegevusloa kehtetuks mis tahes järgmisel põhjusel:
 - a) kui keskne vastaspool ei ole tegevusluba kasutanud 12 kuu jooksul, loobub selgesõnaliselt tegevusloast või ei ole eelmise kuue kuu jooksul teenuseid osutanud ega tegelenud äritegevusega;
 - b) kui keskne vastaspool on saanud tegevusloa valeandmeid esitades või mõnel muul ebaausal viisil;
 - c) kui keskne vastaspool ei vasta enam nendele tingimustele, mille alusel talle tegevusluba anti;
 - d) on jämedalt ja järjekindlalt rikkunud käesolevas määruses sätestatud nõudeid.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus või iga teine kolleegiumi liige võib mis tahes ajal nõuda, et selle liikmesriigi pädev asutus, kus keskne vastaspool on asutatud, kontrollib, kas keskne vastaspool täidab veel tegevusloa andmise aluseks olevaid nõudeid.
3. Pädev asutus võib tegevusloa kehtetuks tunnistamist piirata teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumendiga.

Artikkel 17

Läbivaatamine ja hindamine

Pädev asutus kontrollib vähemalt igal aastal, kuivõrd keskse vastaspoole rakendatud eeskirjad, strategiad, menetlused ja süsteemid vastavad käesolevale määrusele ning hindab keskse vastaspoole olemasolevaid või võimalikke turu-, operatsiooni- ja likviidsusriske.

Läbivaatamisel ja hindamisel võetakse arvesse keskse vastaspoole tegevuse mahtu, süsteemset olulisust, loomust, ulatust ja kompleksust.

2. peatükk

Kesksete vastaspoolte järelevalve ja kontroll

Artikkel 18

Pädevad asutused

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes vastutab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmise eest seoses tema territooriumil asutatud kesksetele vastaspooltele

tegevusloa andmise, nende järelevalve ja kontrolliga, ning kes teavitab vastavalt komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutust.

Kui liikmesriik nimetab rohkem kui ühe pädeva asutuse, määrab ta selgelt kindlaks nende rollid ja nimetab ühe asutuse, kes vastutab koosöö koordineerimise ning komisjoni, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse ja teiste liikmesriikide pädevate asutustega teabevahetuse eest vastavalt artiklitele 19–22.

2. Iga liikmesriik tagab, et pädevatel asutustel on oma ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisvolitused.
3. Iga liikmesriik tagab, et kooskõlas siseriikliku õigusega saab võtta asjakohaseid haldusmeetmeid vastutavate füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kui käesoleva määruse sätteid ei ole järgitud.

Need meetmed on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus avaldab oma veebilehel lõike 1 kohaselt määratud pädevate asutuste nimekirja.

3. peatükk

Koostöö

Artikkel 19

Asutuste koostöö

1. Pädevad asutused teevad üksteise ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusega tihedat koostööd.
2. Pädevad asutused peavad üldiste ülesannete täitmisel hoolikalt kaaluma oma otsuste võimalikku mõju finantssüsteemi stabiilsusele kõikides teistes asjaomastes liikmesriikides, eriti artiklis 22 osutatud eriolukordades, võttes aluseks vastaval ajahetkel kättesaadava teabe.

Artikkel 20

Ametisaladus

1. Ametisaladuse kohustust kohaldatakse kõigi nende isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud artikli 18 kohaselt määratud pädeva asutuse või Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse heaks, või pädevate asutuste juures väljaõppe saanud audiitorite ja ekspertide suhtes.

Nad ei või muude kui kriminaalõiguse valdkonda kuuluvate või käesoleva määruse muude sätetega reguleeritud juhtumite puhul avaldada mitte ühelegi isikule ega asutusele konfidentsiaalset teavet, mida nad on võinud saada oma ülesannete täites, välja arvatud kokkuvõttena või sellises üldises vormis, mille põhjal üksikuid keskseid vastaspooli, kauplemisteabehoidlaid ega muid isikuid ei saa identifitseerida.

2. Keskse vastaspoole pankroti väljakuulutamise või sundlõpetamise korral võib avaldada tsiviil- ja kaubandusõiguse menetluse käigus konfidentsiaalset teavet, mis on vajalik menetluse läbiviimiseks.
3. Ilma et see piiraks kriminaalõigusega reguleeritud juhtumeid, võivad pädevad asutused, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus, organid või muud füüsilised või juriidilised isikud kui pädevad asutused, kes saavad käesoleva direktiivi kohaselt konfidentsiaalset teavet, kasutada seda üksnes oma kohustuste ja ülesannete täitmiseks; pädevate asutuste puhul tähendab see käesoleva määruse reguleerimisala eesmärki, muude asutuste, organite või füüsiliste või juriidiliste isikute puhul eesmärki, mille jaoks kõnealune teave neile esitati, ja/või haldus- või kohtumenetluse konteksti, mis on seotud just kõnealuste ülesannete täitmisega. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus, pädev asutus või muu asutus, organ või isik annab teavet edastades selleks nõusoleku, võib teabe saav asutus kasutada seda siiski muudel eesmärkidel.
4. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe kohta kehtib lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud ametisaladuse hoidmise kohustus.

Käesolevad tingimused ei takista siiski Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutust, pädevaid asutusi ja asjaomaseid keskpanku vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet kooskõlas käesoleva määruse ja teiste õigusaktidega investeerimisühingute, krediidasutuste, pensionifondide, vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate (eurofondid), kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate, kindlustusandjate, reguleeritud turgude või turu korraldajate või muu kohta teabe edastanud pädeva asutuse, muu asutuse või organi või füüsilise või juriidilise isiku nõusolekul.

5. Lõiked 1, 2 ja 3 ei takista pädevatel asutustel kooskõlas siseriikliku õigusega vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet, mis ei ole saadud teise liikmesriigi pädevalt asutuselt.

Artikkel 21 **Teabevahetus**

1. Pädevad asutused annavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele ja üksteisele teavet, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
2. Vastavalt käesolevale määrusele oma ülesannete täitmise käigus konfidentsiaalset teavet saavad pädevad asutused ja teised organid või füüsilised või juriidilised isikud kasutada seda üksnes oma ülesannete täitmiseks.
3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus edastab ülesannete täitmiseks vajaliku konfidentsiaalse teabe pädevatele asutustele, kes vastutavad kesksete vastaspoole järelevalve eest. Pädevad asutused ja teised asjaomased asutused edastavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele ja teistele pädevatele asutustele käesolevas määruses sätestatud ülesannete täitmiseks vajaliku teabe.
4. Pädevad asutused edastavad teabe Euroopa Keskpankade Süsteemi keskpankadele, kui kõnealune teave on neile nende ülesannete täitmisel vajalik.

Artikkel 22
Eriolukord

Pädev asutus või mis tahes teine asutus teavitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutust, kolleegiumi ja teisi asjaomaseid asutusi asjatult viivitamata keskse vastaspoolega seotud mis tahes eriolukorrast, sealhulgas muutustest finantsturgudel, millel võib olla ebasoodne mõju turulikviidsusele ja finantssüsteemi stabiilsusele mis tahes liikmesriigis, kus keskne vastaspool või üks tema kliirivatest liikmetest on asutatud.

4. peatükk
Suhted kolmandate riikidega

Artikkel 23
Kolmandad riigid

1. Kolmandas riigis asutatud keskne vastaspool võib osutada kliirimisteenuseid liidus asutatud üksustele üksnes juhul, kui kesket vastaspoolt on tunnustanud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus tunnustab kolmanda riigi kesket vastaspoolt, kui järgmised tingimused on täidetud:
 - a) komisjon on vastu võtnud lõike 3 kohase otsuse;
 - b) keskne vastaspool on saanud tegevusloa kolmandas riigis ja seal teostatakse tema üle tõhusat järelevalvet;
 - c) koostöökord on kehtestatud vastavalt lõikele 4.
3. Komisjon võib vastavalt artikli 69 lõikes 2 osutatud menetlusele teha otsuse, milles märgitakse, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorraga tagatakse, et kõnealuses kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolel täidavad õiguslikult siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed käesolevast määrusest tulenevate nõuetega, ning et kõnealuste kesksete vastaspoolte üle teostatakse kõnealuses kolmandas riigis pidevat ja tõhusat järelevalvet ning et asjakohaseid eeskirju jõustatakse pidevalt.
4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus sõlmib koostöölepingud selliste kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutustega, mille õigus- ja järelevalveraamistik on tunnustatud vastavalt lõikele 3 käesoleva määrusega samaväärseks. Koostöölepingus kehtestatakse vähemalt:
 - a) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse ja asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutuste vaheline teabevahetamismehhanism;
 - b) järelevalvetegevuse kooskõlastamise menetlus.

IV jaotis

Kesksetele vastaspooltele esitatavad nõuded

1. peatükk

Organisatsioonilised nõuded

Artikkel 24 **Üldsätted**

1. Kesksetele vastaspooltele peab olema kindel halduskord, mis hõlmab selgesti määratletud, läbipaistvate ja järjepidevate vastutusala-dega selget organisatsioonilist struktuuri, tõhusat menetlust riskide või võimalike riskide tuvastamiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks ning piisavaid sisekontrollimeetmeid, sealhulgas usaldusväärset juhtimis- ja raamatupidamiskorda.
2. Keskne vastaspool võtab vastu piisavalt tõhusad põhimõtted ja menetluse, millega tagatakse, et keskne vastaspool (sh tema juhid ja töötajad) täidab käesoleva määruse kõiki sätteid.
3. Keskse vastaspoole organisatsiooniline struktuur peab olema selline, millega tagatakse, et teenuseid osutatakse ja tegevusi sooritatakse järjepidevalt ja korrektselt. Ta kasutab asjakohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, ressursse ja menetlusi.
4. Keskne vastaspool eraldab selgelt riskijuhtimisega seotud aruandluskohustuse keskse vastaspoole muude tehingutega seotud aruandluskohustusest.
5. Keskse vastaspoole tasustamispoliitika peab olema selline, millega edendatakse usaldusväärset ja tõhusat riskijuhtimist ega looda stiimuleid riskistandardite lõdvendamiseks.
6. Keskse vastaspoole IT-süsteemid peavad olema sellised, mis sobivad keeruliste eri liiki teenuste osutamiseks ja tegevuste sooritamiseks ning millega tagatakse turvalisuse kõrge tase ja säilitatava teabe terviklikkus ja konfidentsiaalsus.
7. Keskne vastaspool avalikustab oma juhtimiskorra ja eeskirjad.
8. Keskset vastaspoolt auditeeritakse sageli ja sõltumatult. Kõnealuste auditite tulemused edastatakse juhtivale organile ja need tehakse pädevale asutusele kättesaadavaks.
9. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõigete 1–8 kohaste eeskirjade ja juhtimiskorra minimaalne sisu.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 25

Kõrgem juhtkond ja juhtiv organ

1. Kõrgem juhtkond on piisavalt hea mainega ja kogenud, et tagada keskse vastaspoole kindel ja usaldusväärne juhtimine.
2. Keskse vastaspoole juhtiva organi liikmetest vähemalt üks kolmandik (kuid mitte vähem kui kaks) on sõltumatud liikmed. Juhtiva organi sõltumatute ja juhtkonda mittekuuluvate liikmete tasustamist ei seota keskse vastaspoole majandustulemustega.

Juhtiva organi liikmed, sealhulgas selle sõltumatud liikmed, on piisavalt hea mainega ja piisavalt kogenud finants-, riskijuhtimis- ja kliirimisteenuste valdkonnas.
3. Keskne vastaspool määrab kindlaks juhtiva organi ülesanded ja kohustused ning teeb pädevale asutusele kättesaadavaks juhtiva organi koosolekute protokollid.

Artikkel 26

Riskikomitee

1. Keskne vastaspool loob riskikomitee, mis koosneb tema kliirivate liikmete esindajatest ja juhtiva organi sõltumatutest liikmetest. Riskikomitee võib kutsuda keskse vastaspoole töötajaid osalema riskikomitee koosolekutel hääleõiguseta vaatlejatena. Riskikomitee täidab oma ülesandeid ellu sõltumatult ning ta ei lase keskse vastaspoole juhtkonnal ennast mis tahes moel otseselt mõjutada.
2. Keskne vastaspool määrab selgelt kindlaks volituse ja juhtimiskorra, et tagada sõltumatus, ning tegevuskorra, riskikomitee liikmete kriteeriumid ja nende valimise mehhanismi. Juhtimiskord avalikustatakse ning sellega määratakse vähemalt kindlaks, et riskikomitee eesistuja on juhtiva organi sõltumatu liige, kes annab juhtivale organile vahetult aru ja korraldab korrapäraselt koosolekuid.
3. Riskikomitee annab juhtivale organile nõu keskse vastaspoole riskijuhtimist mõjutada võiva mis tahes sellise tegevuse nagu riskimudeli olulise muutmise, kohustuste täitmatajätmisel järgitava menetluse, kliirivate liikmete vastuvõtmise kriteeriumide, uute finantsinstrumentide klasside kliirimise ja muu kohta. Riskikomitee nõu ei vajata keskse vastaspoole igapäevategevuse korraldamisel ega hädaolukorras.
4. Ilma et see mõjutaks pädevate asutuste õigust olla nõuetekohaselt informeeritud, kehtib riskikomitee liikmete suhtes konfidentsiaalsusnõue. Kui riskikomitee eesistuja leiab, et teatavas küsimuses on liikmel huvide konflikt või et see võib tekkida, ei lubata asjaomasel liikmel selle küsimuse üle hääletada.
5. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust kohe mis tahes küsimusest, mille puhul juhtiv organ otsustab, et ta ei järgi riskikomitee liikme nõu.
6. Keskne vastaspool võimaldab kliirivate liikmete klientidel olla riskikomitee liikmed või ta loob sobiva konsulteerimismehhanismi, millega tagatakse, et kliirivate liikmete klientide huvid on piisavalt esindatud.

Artikkel 27
Andmete säilitamine

1. Keskne vastaspool säilitab vähemalt kümme aastat kõik dokumendid osutatud teenuste ja sooritatud tegevuste kohta, et pädev asutus saaks käesoleva määruse nõuete täitmist jälgida.
2. Keskne vastaspool säilitab vähemalt kümme aastat pärast lepingu lõpetamist kogu teabe kõikide tema töödeldud lepingute kohta. Kõnealuse teabe alusel peab olema võimalik vähemalt teha kindlaks tehingu algtingimused enne kõnealuse vastaspoolega kliirimist.
3. Keskne vastaspool teeb taotluse korral pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele kättesaadavaks kõik lõigetes 1 ja 2 osutatud dokumendid ja kogu teabe kliiritud lepingute positsioonide kohta, hoolimata kohast, kus tehingud tehti.
4. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõigete 1 ja 2 kohaste säilitatavate dokumentide ja teabe üksikasjad.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

5. Selleks et tagada lõigete 1 ja 2 ühesugune kohaldamine, delegeeritakse komisjonile volitused määrata kindlaks säilitatavate dokumentide ja teabe vorm.

Esimeses lõigus osutatud tehnilised rakendusstandardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artikliga [7e].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste tehniliste rakendusstandardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 28
Olulise osalusega aktsionärid ja liikmed

1. Pädev asutus ei anna kesksele vastaspoolele tegevusluba enne, kui talle on teatatud olulist osalust omavate aktsionäride või liikmete isikud ning nende kõnealuse osaluse suurus, olenemata sellest, kas nende osalus on otsene või kaudne või kas nad on füüsilised või juriidilised isikud.
2. Pädev asutus keeldub kesksele vastaspoolele tegevusloa andmisest, kui tema arvates ei ole keskse vastaspoole olulise osalusega aktsionärid ja liikmed piisavalt usaldusväärsed, arvestades vajadust tagada keskse vastaspoole kindel ja usaldusväärne juhtimine.
3. Kui keskse vastaspoole ja muu füüsilise või juriidilise isiku vahel on märkimisväärne seos, annab pädev asutus tegevusloa üksnes juhul, kui nimetatud seos ei takista pädeval asutusel teostamast tõhusat järelevalvet.

4. Kui lõikes 1 osutatud isiku mõju juhtimisele on tõenäoliselt vastuolus keskse vastaspoole kindla ja usaldusväärse juhtimisega, võtab pädev asutus sobivad meetmed selle olukorra lahendamiseks.
5. Pädev asutus keeldub tegevusloa andmisest, kui keskse vastaspoolega märkimisväärses seoses oleva ühe või mitme füüsilise või juriidilise isiku suhtes kohaldatavad kolmanda riigi õigus- või haldusnormid või nende jõustamisega seotud raskused takistavad pädeval asutusel tõhusa järelevalve teostamist.

Artikkel 29

Pädevatele asutustele esitatav teave

1. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust juhtimises tehtavatest muudatustest ja esitab pädevale asutusele kogu teabe, mis on vajalik hindamiseks, kas juhtiva organi liikmed on piisavalt hea mainega ja piisavalt kogenud.

Kui juhtiva organi liikmete käitumine on tõenäoliselt vastuolus keskse vastaspoole kindla ja usaldusväärse juhtimisega, võtab pädev asutus kõik sobivad meetmed, sealhulgas võib ta liikme juhtiva organi tööst kõrvaldada.

2. Üksinda või kooskõlastatult tegutsevad füüsilised või juriidilised isikud (edaspidi „kavandav omandaja”), kes on otsustanud omandada olulise osaluse keskses vastaspooles kas otseselt või kaudselt või seda osalust otseselt või kaudselt suurendada nii, et tekkiv osa häälte arvust või kapitalist oleks 10 %, 20 %, 30 % või 50 % või ületaks neid määrasid või see oleks selline, et kõnealune keskne vastaspool muutuks nende tütarettevõtjaks (edaspidi „kavandatav omandamine”), teavitavad kõigepealt pädevat asutust kirjalikult kesksest vastaspoolest, milles nad soovivad omandada või suurendada olulist osalust, märkides kavandatava osaluse suuruse ja asjakohase teabe vastavalt artikli 30 lõikele 4.

Iga füüsiline või juriidiline isik, kes on otsustanud olulise osaluse keskses vastaspooles kas otseselt või kaudselt võõrandada, peab kõigepealt pädevale asutusele kirjalikult teatama oma kavandatava osaluse suuruse. Samuti peab selline isik teavitama pädevat asutust juhul, kui ta on otsustanud vähendada oma olulist osalust sel määral, et osa hääleõigusest või kapitalist langeks alla 10 %, 20 %, 30 % või 50 % või et keskne vastaspool lakkaks olemast tema tütarettevõtja.

Lõikes 2 osutatud teate kättesaamisel ja ka lõikes 3 osutatud teabe kättesaamisel edastab pädev asutus kavandavale omandajale või müüjale viivitamata ja igal juhul kahe tööpäeva jooksul kirjaliku kinnituse selle kättesaamise kohta.

Pädeval asutusel on alates teate ja kõikide artikli 30 lõikes 4 osutatud nimekirja alusel nõutavate dokumentide kättesaamist tõendava kirjaliku kinnituse kuupäevast kuni 60 tööpäeva (edaspidi „hindamisaeg”) aega artikli 30 lõikes 1 sätestatud hindamise (edaspidi „hindamine”) teostamiseks.

Teate kättesaamisel teatab pädev asutus kavandavale omandajale või müüjale hindamisaja lõppkuupäeva.

3. Vajaduse korral võib pädev asutus hindamisaja jooksul ning hiljemalt hindamisaja viiekümnendal tööpäeval nõuda lisateavet, mis on vajalik hindamise lõpuleviimiseks. Taotlus esitatakse kirjalikult ning selles täpsustatakse, millist täiendavat teavet on vaja.

Pädeva asutuse poolt esitatud teabepäringu ja sellele kavandavalt omandajalt vastuse saamise vaheliseks perioodiks hindamisaeg peatub. Selline peatumine ei tohi kesta kauem kui kakskümmend tööpäeva. Pädev asutus võib omal äranägemisel taotleda täiendavat või selgitavat teavet, kuid selle tõttu ei tohi hindamisaeg peatuda.

4. Pädev asutus võib lõike 3 teises lõigus osutatud hindamisaja peatamist pikendada kuni 30 tööpäevani, kui kavandav omandaja või müüja on ühes alljärgnevas olukorras:
 - a) ta asub väljaspool ELi või tema üle teostatakse järelevalvet väljaspool ELi;
 - b) ta on füüsiline või juriidiline isik ja tema suhtes ei teostata järelevalvet käesoleva määruse ega direktiivide 73/239/EMÜ, 85/611/EMÜ, 92/49/EMÜ, 2002/83/EÜ, 2003/41/EÜ, 2004/39/EÜ, 2005/68/EÜ, 2006/48/EÜ, 2009/65/EÜ või 2010/.../EL (alternatiivse investeerimisfondi valitseja direktiiv) alusel.
5. Kui pädev asutus otsustab hinnangu valmimise järel esitada kavandatava omandamise suhtes vastuväite, teatab ta sellest tähtaega ületamata kavandavale omandajale kahe tööpäeva jooksul kirjalikult ning esitab oma otsuse põhjendused. Kavandava omandaja taotlusel võib otsuse tegemise asjakohased põhjused siseriikliku õiguse kohaselt avalikustada. Liikmesriigid võivad siiski lubada pädeval asutusel nimetatud teavet avaldada ilma kavandava omandaja taotluseta.
6. Kui pädev asutus ei esita hindamisaja jooksul vastuväidet kavandatavale omandamisele, loetakse kavandatav omandamine heakskiidetuks.
7. Pädev asutus võib kavandatava omandamise lõpuleviimiseks ette näha maksimumperioodi ning seda vajaduse korral pikendada.
8. Liikmesriigid ei tohi kehtestada käesolevas direktiivis sätestatud rangemaid nõudeid selliste teadete suhtes, mis käsitlevad pädeva asutuse teavitamist hääleõiguste või kapitali otsesest või kaudsest omandamisest, ning kõnealuste teadete heakskiitmise suhtes.

Artikkel 30 **Hindamine**

1. Keskse vastaspoole kavandava omandaja tõenäolist mõju arvestades ning selleks, et tagada omandatava keskse vastaspoole arukas ja usaldusväärne juhtimine, hindab pädev asutus artikli 29 lõikega 2 ette nähtud teate ja artikli 29 lõikes 3 osutatud teabe hindamisel kavandava omandaja sobivust ning kavandatava omandamise majanduslikku usaldusväärset kõikide järgmiste kriteeriumide põhjal:
 - a) kavandava omandaja maine ja majanduslik usaldusväärsus;
 - b) kavandatava omandamistehingu tulemusel keskse vastaspoole äritegevust juhtima hakata võiva isiku maine ja kogemused;
 - c) kas keskne vastaspool on suuteline käesoleva määruse sätteid järjepidevalt täitma;

- d) kas on mõistlikku alust kahtlustada, et seoses kavandatava omandamisega toimub või on toimunud või üritatakse või on püütud üritada rahapesu või terrorismi rahastamist direktiivi 2005/60/EÜ³⁶ artikli 1 tähenduses, või kas kavandatav omandamine võiks suurendada sellise tegevuse ohtu.

Kavandatava omandaja majandusliku usaldusväarsuse hindamisel pöörab pädev asutus eelkõige tähelepanu keskse vastaspoole praeguse ja kavandatava äritegevuse laadile.

Kui pädev asutus hindab võimet täita käesoleva määruse nõudeid, pöörab ta eelkõige tähelepanu sellele, kas kontsernil, mille osaks keskne vastaspool saab, on olemas struktuur, mis võimaldab teostada tõhusat järelevalvet, vahetada pädevate asutuste vahel tõhusalt teavet ning määrata kindlaks ülesannete jaotus pädevate asutuste vahel.

2. Pädevad asutused võivad esitada kavandatavale omandamisele vastuväite üksnes siis, kui neil on mõistlik alus seda teha lõikes 1 sätestatud kriteeriumide alusel või kui kavandava omandaja esitatud teave ei ole täielik.
3. Liikmesriigid ei kehtesta eeltingimusi omandamisele kuuluva osaluse määra suhtes ega luba oma pädevatel asutustel võtta kavandatava omandamise kontrollimisel aluseks turu majanduslikke vajadusi.
4. Liikmesriigid avalikustavad loetelu teabest, mida on vaja hinnangu andmiseks ja mis tuleb edastada pädevatele asutustele artikli 29 lõikes 2 osutatud teate esitamisel. Nõutav teave peab olema proportsionaalne ning kohandatud vastavalt kavandava omandaja ja kavandatava omandamise laadile. Liikmesriigid ei nõua teavet, mis ei ole asjakohane usaldusväarsuse hindamiseks.
5. Kui pädevale asutusele on esitatud kaks või enam ettepanekut osaluse omandamise või suurendamise kohta ühes ja samas keskses vastaspooles, tagab pädev asutus, olenemata artikli 29 lõigetest 2, 3 ja 4, et kõiki kavandavaid omandajaid koheldakse mittediskrimineerival viisil.
6. Asjaomased pädevad asutused konsulteerivad hindamise läbiviimisel üksteisega, kui kavandav omandaja on üks järgmistest:
 - a) teises liikmesriigis tegevusloa saanud krediidasutus, elukindlustusandja, kahjukindlustusandja, edasikindlustusandja, investeerimisühing, turu korraldaja, väärtpapieriarveldussüsteemi korraldaja, eurofondi valitseja või alternatiivse investeerimisfondi valitseja;
 - b) teises liikmesriigis tegevusloa saanud krediidasutuse, elukindlustusandja, kahjukindlustusandja, edasikindlustusandja, investeerimisühingu, turu korraldaja, väärtpapieriarveldussüsteemi korraldaja, avatud investeerimisfondi valitseja või alternatiivse investeerimisfondi valitseja emaettevõtja;
 - c) teises liikmesriigis tegevusloa saanud krediidasutuse, elukindlustusandja, kahjukindlustusandja, edasikindlustusandja, investeerimisühingu, turu korraldaja, väärtpapieriarveldussüsteemi korraldaja, eurofondi valitseja või alternatiivse investeerimisfondi valitseja üle kontrolli omav füüsiline või juriidiline isik.

³⁶ ELT L 309, 25.11.2005, lk 15.

7. Pädevad asutused edastavad viivitamata üksteisele hindamiseks vajaliku olulise või asjakohase teabe. Pädevad asutused edastavad üksteisele taotluse korral kogu asjakohase teabe ning edastavad kogu hädavajaliku teabe omal algatusel. Omandatavale kesksele vastaspoolele tegevusloa andnud pädeva asutuse otsuses tuleb ära näidata kõik seisukohad ja reservatsioonid, mida on väljendanud kavandava omandaja eest vastutav pädev asutus.

Artikkel 31 **Huvide konflikt**

1. Kesksele vastaspoolele peab olema kirjalikud ning tõhusad organisatsioonilised ja halduskorda käsitlevad eeskirjad, et tuvastada ja lahendada võimalikud sisemised huvide konfliktid, sealhulgas konfliktid, kuhu on ühelt poolt kaasatud juhid, töötajad või mis tahes sellised isikud, kes on otseselt või kaudselt nendega seotud kontrollimehhanismi või muude tihedate suhetega, ning teiselt poolt kliirivad liikmed või nende kliendid. Keskne vastaspool rakendab nõuetekohast konfliktide lahendamise menetlust võimalike huvide konfliktide tekkimisel.
2. Kui keskse vastaspoole organisatsiooniline või halduskord ei ole huvide konfliktide lahendamiseks piisav, et tagada küllaldase kindlusega kliiriva liikme huvide kahjustamise ohu vältimine, avalikustab keskne vastaspool kliirivale liikmele enne asjaomase kliiriva liikme tehtavate uute tehingute aktsepteerimist selgel kujul huvide konfliktide üldise laadi ja/või allika. Kui keskne vastaspool klienti ei tunne, teavitab ta seda kliirivat liiget, kelle klient on kaasatud.
3. Kui keskne vastaspool on ema- või tütarettevõtja, peab kirjalikes eeskirjades käsitlema ka mis tahes olukorda, millest keskne vastaspool on teadlik või peaks teadlik olema ja mis võib tekitada huvide konflikti tingituna teiste selliste ettevõtjate struktuurist ja äritegevusest, kellega tal on ema või tütre suhe.
4. Lõike 1 kohastes kirjalikes eeskirjades käsitletakse vähemalt järgmist:
 - a) asjaolud, mis tekitavad või võivad tekitada huvide konflikti, millega võib kaasneda ühe või mitme kliiriva liikme või kliendi huvide olulise kahjustamise oht;
 - b) menetlus, mida tuleb järgida, ja meetmed, mis tuleb vastu võtta selliste konfliktide juhtimiseks.
5. Keskne vastaspool võtab kõik mõistlikud meetmed, et hoida ära tema süsteemides hallatava teabe kuritarvitamine ja vältida säilitatava teabe kasutamist muul äriotstarbel. Ühes keskses vastaspooles säilitatavat konfidentsiaalset teavet ei tohi äriotstarbel kasutada mis tahes muu selline füüsiline või juriidiline isik, kellel on keskse vastaspoolega ema või tütre suhe.

Artikkel 32 **Talitluspidevus**

1. Kesksele vastaspoolele on talitusjärjepidevuse kava ja avariitaastekava, mille eesmärk on tagada keskse vastaspoole funktsioonide säilitamine, tema tegevuste kiire taastamine ja kohustuste täitmine. Selline kava võimaldab vähemalt taastada katkestuse korral kõik tehingud, et keskne vastaspool saaks jätkata toimimist kindlalt ja viia arveldamine lõpule kavandatud kuupäeval.

2. Komisjonile antakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse talitusjärjepidevuse kava ja avariitaastekava minimaalne sisu ning talitusjärjepidevuse kavaga tagatav minimaalne teenuste osutamise tase.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 33

Allhanked

1. Kui keskne vastaspool ostab tööülesandeid, teenuseid või tegevusi allhanke korras, peab ta jätkuvalt täitma kõik käesoleva määruse kohased kohustused ning igal ajal täitma järgmised tingimused:
- a) allhankimisega ei delegeerita keskse vastaspoole kohustusi;
 - b) sellega ei muudeta keskse vastaspoole suhet kliirivate liikmete või klientidega ega tema kohustusi;
 - c) kesksel vastaspoolele tegevusloa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud;
 - d) allhankimine ei takista järelevalve teostamist;
 - e) allhankimise tulemusel ei jäeta keskset vastaspoolt kõrvale süsteemidest ega kontrollidest, mis on vajalikud tema riskide juhtimiseks.
 - f) keskne vastaspool säilitab pädevuse, mida on vaja, et hinnata osutatavate teenuste kvaliteeti, teenuseosutaja organisatsioonilist suutlikkust ja kapitali adekvaatsust; ning pädevust, mida on vaja allhangitud tegevuste tõhusaks jälgimiseks ja allhankimisega seotud riskide juhtimiseks, ning ta peab pidevalt selliseid tegevusi jälgima ja kõnealuseid riske juhtima;
 - g) kesksel vastaspoolel on vahetu juurdepääs allhangitavaid tegevusi käsitlevale asjakohasele teabele;
 - h) teenuse osutaja teeb seoses allhanketegevusega koostööd pädeva asutusega;
 - i) teenuse osutaja kaitseb keskse vastaspoolega ning tema kliirivate liikmete ja klientidega seotud tundlikku ja konfidentsiaalset teavet.
2. Pädev asutus nõuab, et keskne vastaspool kirjeldab kirjalikes eeskirjades selgelt, kuidas jaotatakse tema ja teenuse osutaja õigused ja kohustused.
3. Keskne vastaspool teeb taotluse korral kättesaadavaks kogu teabe, mida on pädeval asutusel vaja, et hinnata, kas allhangitud tegevusi tehakse kooskõlas käesoleva määruse nõuetega.

2. peatükk

Äritegevuse eeskirjad

Artikkel 34

Üldsätted

1. Kui keskne vastaspool osutab teenuseid oma kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral nende klientidele, käitub ta ausalt ja professionaalselt kooskõlas kliirivate liikmete ja klientide parimate huvidega ja usaldusväärse riskijuhtimise põhimõtetega.
2. Keskne vastaspool kasutab läbipaistvaid kaebuste lahendamise eeskirju.

Artikkel 35

Osalusnõuded

1. Keskne vastaspool kehtestab, millised kliirivate liikmete kategooriad võetakse vastu ja vastuvõtukriteeriumid. Sellised kriteeriumid peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja objektiivsed, et tagada aus ja avatud juurdepääs kesksele vastaspoolele ja tagada, et kliirivatel liikmetel on piisavalt rahalisi vahendeid ja nende tegevussuutlikkus on piisav, et täita keskses vastaspooles osalemisega kaasnevad kohustused. Juurdepääsu piiravate kriteeriumide kasutamine on lubatud üksnes juhul, kui nende eesmärk on kontrollida keskse vastaspoole riski.
2. Keskne vastaspool tagab, et lõikes 1 osutatud kriteeriume kohaldatakse pidevalt, ning ta peab pääsema hindamiseks vajalikule teabele juurde õigeaegselt. Keskne vastaspool kontrollib vähemalt korra aastas põhjalikult, kas tema kliirivad liikmed täidavad käesoleva artikli sätteid.
3. Kliirivatel liikmetel, kes kliirivad tehinguid oma klientide nimel, on selleks vajalikud täiendavad rahalised vahendid ja tegevussuutlikkus. Kliirivad liikmed teavitavad kesket vastaspoolt taotluse korral kriteeriumidest ja eeskirjadest, mille nad võtavad vastu selleks, et nende klientidel oleks juurdepääs keskse vastaspoole teenustele.
4. Keskne vastaspool kehtestab objektiivse ja läbipaistava menetluse, mille alusel peatatakse lõike 1 kohastele kriteeriumidele mittevastavate kliirivate liikmete liikmesus ja lõpetatakse see nõuetekohaselt.
5. Keskne vastaspool võib keelduda lõikes 1 osutatud tingimusi täitvatele kliirivatele liikmetele juurdepääsu andmisest üksnes siis, kui ta seda kirjalikult nõuetekohaselt põhjendab, lähtudes põhjalikust riskianalüüsist.
6. Keskne vastaspool võib kehtestada kliirivate liikmete suhtes konkreetsed lisakohustused, näiteks kohustuse osaleda selliste kliirivate liikmete positsioonide oksjonitel, kes on oma kohustused täitmata jätnud. Sellised lisakohustused on proportsionaalsed kliiriva liikme riskiga ning nendega ei tohi osalust piirata teatavat liiki kliirivate liikmetega.

Artikkel 36
Läbipaistvus

1. Keskne vastaspool avalikustab osutatavate teenuste hinnad ja vastavad teenustasud. Ta avalikustab üksikute osutatud teenuste ja sooritatud tegevuste hinnad ja vastavad teenustasud eraldi, sealhulgas hinnaalandused ja hinnavähendid ning sellise hinnavähendamise tingimused. Ta võimaldab oma kliirivatel liikmetel ja vajaduse korral nende klientidel pääseda konkreetsetele teenustele eraldi juurde.
2. Keskne vastaspool avaldab kliirivatele liikmetele ja nende klientidele osutatavate teenustega seotud riskid.
3. Keskne vastaspool avalikustab hinnateabe, mida kasutatakse selleks, et arvutada päeva lõpu riskipositsioonid kliirivate liikmete suhtes ning kliiritud tehingute maht finantsinstrumentide iga liigi kohta.

Artikkel 37
Eraldatus ja ülekantavus

1. Keskne vastaspool säilitab andmeid ja peab arvestust, mis võimaldab tal igal ajal ja viivitamata eraldada ühe kliiriva liikme vara ja positsioonid teise kliiriva liikme ning tema enda varast ja positsioonidest.
2. Keskne vastaspool nõuab, et iga kliiriv liige eristaks keskse vastaspoole juures oma kontodel oma vara ja positsioonid oma klientide varast ja positsioonidest. Keskne vastaspool võimaldab klientidel oma vara ja positsioone üksikasjalikumalt eraldada. Keskne vastaspool avalikustab eraldatuse eri tasanditega seotud riskid ja kulud.
3. Sõltuvalt kliendi valitud eraldatuse tasemest tagab keskne vastaspool, et ta on taotluse korral võimeline edastama eelnevalt kindlaks määratud käivitava sündmuse korral ilma kliiriva liikme nõusolekuta ja eelnevalt kindlaks määratud ülekandeperioodi jooksul asjaomase kliiriva liikme vara ja positsioonid teisele kliirivale liikmele. Kõnealusel teisel kliirival liikmel on kohustus üksnes siis, kui ta on sellekohase kokkuleppe varem sõlminud.
4. Tingimusel et klienti ei mõjuta see, et kohustused on täitmata jätnud kliiriv liige, kelle kaudu tal on juurdepääs kesksele vastaspoolele, või mis tahes muud kliendid, kohaldatakse direktiivi 2006/48/EÜ III lisa 2. osa punkti 6.
5. Lõigetes 1–4 osutatud nõuded on ülimad muudest nendega vastuolus olevatest liikmesriikide õigus- ja haldusnormidest, mis võivad takistada pooltel nende nõuete täitmist.

3. peatükk

Usaldatavusnormatiivid

Artikkel 38

Krediidiriski juhtimine

Keskne vastaspool mõõdab ja hindab iga kliiriva liikme ja vajaduse korral teise sellise keskse vastaspoole, kellega ta on sõlminud koostalitluskokkuleppe, likviidsus- ja krediidiriski peaaegu reaalajas. Kesknel vastaspoolel on õigeaegne ja mittediskrimineeriv juurdepääs asjakohastele hindamisallikatele, et hinnata oma riskipositsiooni tõhusalt.

Artikkel 39

Marginaalinõuded

1. Selleks et piirata oma kliirivate liikmete ja vajaduse korral koostalitluskokkulepetega hõlmatud keskkete vastaspoole krediidiriski, kehtestab keskne vastaspool marginaalid ja nõuab need sisse. Sellised marginaalid peavad olema piisavad, et katta võimalikke riske, mis keskse vastaspoole hinnangul võivad vastavate positsioonide likvideerimiseni ilmned. Marginaalid peavad olema piisavad, et katta vähemalt 99 protsenti riskipositsioonide muutusest teatava aja jooksul ning tagada, et keskne vastaspool tagaks täielikult oma riskipositsioonid kõikide kliirivate liikmete suhtes ja vajaduse korral teiste koostalitluskokkulepetega hõlmatud keskkete vastaspoole suhtes vähemalt iga päev.
2. Marginaalinõuete kehtestamiseks võtab keskne vastaspool vastu mudelid ja parameetrid, mis kajastavad kliiritavate toodete riskitunnuseid ja mille puhul võetakse arvesse marginaalide kogumise intervalli, turulikviidsust ning muutuste võimalikkust tehingu kestuse jooksul. Pädev asutus valideerib mudelid ja parameetrid ning nende kohta esitab artiklis 15 osutatud kolleegium ühisarvamuse.
3. Keskne vastaspool nõuab marginaale sisse päevasiseselt ja vähemalt siis, kui ületatakse eelnevalt kindlaksmääratud künnised.
4. Keskne vastaspool eraldab iga kliiriva liikme ja vajaduse korral koostalitluskokkulepetega hõlmatud keskkete vastaspoole marginaalid ja tagab, et marginaalid on kaitstud selle eest, et teised kliirivad liikmed, asutused, kus neid hoitakse, või keskne vastaspool ise jätavad kohustused täitmata või et keskne vastaspool kannab muul viisil kahju.
5. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud sobivad protsendid ja aeg, mida tuleks kaaluda finantsinstrumentide eri klasside puhul.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusega, esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 40
Tagatisfond

1. Keskne vastaspool loob tagatisfondi, et katta kohustuste täitmatajätmisest tulenev kahju, sealhulgas ühe või mitme kliiriva liikme maksevõimetusetluse algatamisega kaasnev kahju.
2. Keskne vastaspool kehtestab tagatisfondi maksete minimaalse suuruse ja kriteeriumid üksikute kliirivate liikmete maksete arvutamiseks. Maksete suurus on proportsionaalne iga kliiriva liikme riskipositsiooniga tagamaks, et tagatisfondi maksed võimaldavad kesksel vastaspoolel tulla toime vähemalt siis, kui kohustused jätab täitmata kliiriv liige, kelle suhtes tal on kõige suurem riskipositsioon, või suuruselt teise või kolmanda riskipositsiooniga kliiriv liige, kui nende riskisumma on suurem.
3. Keskne vastaspool võib luua rohkem kui ühe tagatisfondi tema kliiritavate instrumentide eri liikide jaoks.

Artikkel 41
Muu riskijärelevalve

1. Lisaks artikliga 12 ette nähtud kapitalile tagab keskne vastaspool piisavad rahalised vahendid, et katta võimalik kahju, mis ületab marginaalinõuetega ja tagatisfondi kaetava kahju. Sellised vahendid võivad hõlmata mis tahes muud kliirivate liikmete või muude poolte loodud kliirimisfondi, kahjumi jaotamise kokkuleppeid, kindlustusandjate vahelisi kokkuleppeid, keskse vastaspoolle omavahendeid, ematettevõtjate tagatise või muid sarnaseid vahendeid. Keskne vastaspool saab selliseid vahendeid vabalt kasutada ning neid ei kasutata tegevuskahju katmiseks.
2. Keskne vastaspool töötab välja ekstreemsete, kuid usutavate turutingimuste stsenaariume, mis hõlmavad selle turu, kus keskne vastaspool teenuseid osutab, kõige muutlikumaid perioode. Artiklis 40 osutatud tagatisfond ja lõikes 1 osutatud muud rahalised vahendid peavad igal ajal võimaldama kesksel vastaspoolel toime tulla kahe tema suhtes kõige suurema riskipositsiooniga kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmisega ning võimaldama kesksel vastaspoolel toime tulla finantsinstrumentide ootamatu müügi ja turu likviidsuse kiire vähenemisega.
3. Keskne vastaspool muretseb vajalikud krediidiliinid või sõlmib sarnased kokkulepped, et katta likviidsusvajadus, kui tema käsutuses olevaid rahalisi vahendeid ei saa kohe kasutada. Ükski kliiriv liige ning tema ema- või tütarettevõtjad ei või anda rohkem kui 25 protsenti keskse vastaspoolle vajalikest krediidiliinidest.
4. Keskne vastaspool võib nõuda, et kohustusi täitvad kliirivad liikmed annaksid lisavahendeid teise kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmise korral. Keskse vastaspoolle kliirivate liikmete riskipositsioon asjaomases keskses vastaspoolles on piiratud.
5. Komisjonile delegeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõikes 2 osutatud ekstreemsed tingimused, millega keskne vastaspool peab toime tulema.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega 7–7d.

Konsulterides Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusega, esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 42 **Kaskaadipõhimõte**

1. Keskne vastaspool kasutab kahju katmiseks kõigepealt kohustused täitmatajätanud kliiriva liikme marginaale ja alles siis muid rahalisi vahendeid.
2. Kui kohustused täitmatajätanud kliiriva liikme marginaalid ei ole keskse vastaspoole kahju katmiseks piisavad, kasutab keskne vastaspool kahju katmiseks makseid, mille kohustused täitmatajätanud liige on tagatisfondi teinud.
3. Keskne vastaspool kasutab tagatisfondi makseid ja kohustusi täitvate kliirivate liikmete makseid üksnes pärast seda, kui kohustused täitmatajätanud kliiriva liikme maksed on ammendunud, ning vajaduse korral võib keskne vastaspool kasutada artikli 41 lõikes 1 osutatud omavahendeid.
4. Keskne vastaspool ei tohi ühe kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmisest tuleneva kahju katmiseks kasutada kohustusi täitvate kliirivate liikmete marginaale.

Artikkel 43 **Tagatisnõuded**

1. Keskne vastaspool aktsepteerib kliirivate liikmete riskipositsiooni katmiseks üksnes väga likviidseid tagatise, mille krediidi- ja tururisk on minimaalne. Ta teeb vajalikke väärtuskärpeid, mis kajastavad vara väärtuse võimalikku vähenemist ajavahemikus alates vara viimasest hindamisest kuni ajani, mil nad saab hinnanguliselt likvideerida. Ta võtab arvesse turuosalise kohustuste täitmatajätmisest tulenevat likviidsusriski ja teatava vara kontsentratsiooniriski, millest tulenevalt võidakse kehtestada vastuvõetav tagatis ja teha vastavad väärtuskärped.
2. Keskne vastaspool võib nõustuda vajaduse korral ja kui piisav usaldusväärsus on tagatud, et selle tuletislepingu või finantsinstrumendi, millest keskse vastaspoole riskipositsioon tuleneb, alusvara on tagatis, millega kaetakse marginaalinõuded.
3. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse, millist liiki tagatise võib käsitada väga likviidsetena ja millised on lõikes 1 osutatud väärtuskärped.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Keskpankade Süsteemiga ja Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusega esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 44
Investeeringipoliitika

1. Keskne vastaspool investeerib oma rahalisi vahendeid üksnes väga likviidsetesse finantsinstrumentidesse, mille turu- ja krediidirisk on minimaalne. Investeeringuid peab olema võimalik minimaalse ebasoodsa hinnaefektiga kiiresti likvideerida.
2. Marginaalidena kasutatavad finantsinstrumendid antakse hoiule väärtpaberiarveldussüsteemide korraldajatele, kes tagavad mittediskrimineeriva juurdepääsu kesksele vastaspoolele ja kõnealuste instrumentide täieliku kaitse. Kesknel vastaspoolel on vajaduse korral võimalik finantsinstrumente kohe kasutada.
3. Keskne vastaspool ei investeeeri oma kapitali ega artiklites 39, 40 ja 41 osutatud nõuete täitmisest tulenevaid summasid oma väärtpaberitesse ega oma ema- või tütarettevõtjate väärtpaberitesse.
4. Keskne vastaspool võtab investeeringuotsuste tegemisel arvesse oma üldist krediidiriskipositsiooni üksikute võlgnike suhtes ja tagab, et tema üldine riskipositsioon üksikute võlgnike suhtes jääb riskide kontsentreerumise aktsepteeritavatesse piirmääradesse.
5. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud väga likviidsed finantsinstrumendid ning lõikes 4 osutatud riskide kontsentreerumise piirmäärad.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusega esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 45
Kohustuste täitmatajätmise korral järgitav menetlus

1. Keskne vastaspool näeb ette menetluse, mida järgitakse, kui kliiriv liige ei täida artikli 35 nõudeid keskse vastaspoole kehtestatud tähtaja jooksul kooskõlas tema menetlusega. Keskne vastaspool kirjeldab menetlust, mida järgitakse, kui keskne vastaspool ei ole kliiriva liikme maksevõimetust kindlaks teinud.
2. Keskne vastaspool tegutseb kohe, et piirata kohustuste täitmatajätmisest tulenevat kahju ja likviidsussurvet ning tagab, et mis tahes kliiriva liikme positsioonide sulgemine ei häiri kohustusi täitvate kliirivate liikmete tehinguid ega tekita neile kahju, mida neil ei olnud võimalik ette näha ega kontrollida.
3. Keskne vastaspool teavitab sellest kohe pädevat asutust. Pädev asutus teavitab kohustused täitmatajätanud kliiriva liikme järelevalve eest vastutavat asutust kohe, kui keskne vastaspool leiab, et kliiriv liige ei suuda oma tulevase kohustusi täita, ja kui keskne vastaspool kavatab ta kohustusi mittetäitvaks liikmeks tunnistada.

4. Keskne vastaspool hoolitseb selle eest, et menetlus, mida järgitakse kohustuste täitmatajätmisel, on jõustatav. Ta võtab kõik mõistlikud sammud tagamaks, et tal on õiguslik võim likvideerida kohustused täitmatajätanud kliiriva liikme omandipositsioonid ja kanda kohustused täitmatajätanud kliiriva liikme klientide positsioonid üle või need likvideerida.

Artikkel 46

Mudelite läbivaatamine, stressitestid ja järeltestid

1. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi marginaalinõuete arvutamiseks kasutatavad mudelid ja parameetrid, tagatisfondi maksed, tagatisnõuded ja muud riskikontrollimehhanismid. Keskne vastaspool kohaldab mudelite suhtes rangeid ja sagedasi stressiteste, et hinnata nende vastupanuvõimet ekstreemsetes, kuid usutavates turutingimustes, ning ta korraldab järelteste, et hinnata kasutatavate meetodite usaldusväärsust. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust tehtud testide tulemustest ja peab enne mudelite või parameetrite muutmist saama pädeva asutuse kinnituse.
2. Keskne vastaspool katsetab kohustuste täitmatajätmisel järgitava menetluse põhiaspekte korrapäraselt, et võtta mõistlikud meetmed tagamaks, et kliirivad liikmed saavad menetlusest aru ja et nad on kehtestanud nõuetekohase menetluse, mida kohustuste täitmatajätmise korral järgitakse.
3. Keskne vastaspool avalikustab põhilise teabe riskijuhtimismudeli kohta ja lõikes 1 osutatud stressitestide korraldamisel kasutatavate eelduste kohta.
4. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse järgmine:
 - a) eri liiki finantsinstrumentide ja portfelliid puhul korraldatavate testide liigid;
 - b) kliirivate liikmete või muude osaliste testidesse kaasatus;
 - c) testide sagedus;
 - d) testimise kestus;
 - e) lõikes 3 nimetatud põhiline teave.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Konsulterides Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusega, esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 47
Arveldamine

1. Keskne vastaspool kasutab oma tehingute arveldamiseks võimaluse korral keskpanga raha. Kui keskpanga raha ei saa kasutada, võetakse meetmeid krediidi- ja likviidsusriskide rangeks piiramiseks.
2. Keskne vastaspool esitab selgelt oma kohustused seoses finantsinstrumentide ülekandmisega, sealhulgas märgib, kas tal on kohustus finantsinstrumentid üle kanda või ta saab ise finantsinstrumentide ülekande või kas ta korvab ülekandmisel tekkinud kahju osalistele.
3. Kui kesksel vastaspool on kohustus kanda finantsinstrumente üle või ta saab ise finantsinstrumentide ülekandeid, välistab keskne vastaspool põhiriski võimalikult suures ulatuses, kasutades põhimõtet „väärtpaperi ülekanne makse vastu”.

V jaotis
Koostalitluskokkulepped

Artikkel 48
Koostalitluskokkulepped

1. Keskne vastaspool võib sõlmida teise keskse vastaspoolega koostalitluskokkuleppe, kui artiklite 49 ja 50 nõuded on täidetud.
2. Kui teise keskse vastaspoolega sõlmitakse koostalitluskokkulepe konkreetsele kauplemiskohale teenuste osutamiseks, on kesksel vastaspool mittediskrimineeriv juurdepääs andmetele, mida ta vajab kõnealuselt kauplemiskohalt saadud ülesannete täitmiseks, ning tal on juurdepääs vastavale arveldussüsteemile.
3. Võimalus sõlmida koostalitluskokkulepe ning pääseda juurde andmeviidile või arveldussüsteemile kooskõlas lõigetega 1 ja 2 on otseselt või kaudselt piiratud, et kontrollida kõnealuse lepingu või juurdepääsuga seotud riske.

Artikkel 49
Riskijuhtimine

1. Koostalitluskokkuleppeid sõlmivad kesksed vastaspoolel peavad:
 - a) töötama välja nõuetekohase korra, menetluse ja süsteemid, et teha tõhusalt kindlaks kokkuleppes tulenevad täiendavad riskid ning neid jälgida ja juhtida, et kohustusi oleks võimalik õigel ajal täita;
 - b) leppima kokku õigustes ja kohustustes, sealhulgas nende suhteid reguleeriva õiguse osas;

- c) tegema kindlaks krediidi- ja likviidsusriskid ning neid jälgima ja tõhusalt juhtima, nii et ühe keskse vastaspoole kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmine ei mõjutaks koostalitlusvõimelist kesket vastaspoolt;
- d) tuvastama koostalitluskokkuleppest tulenevad võimalikud sellised sõltuvused ja korrelatsioonid, mis võivad mõjutada kliiriva liikme kontsentreerumisest tingitud krediidi- ja likviidsusriski ja ka ühendatud rahalisi vahendeid ning kõnealuseid tegureid jälgima ja need kõrvaldama.

Punkti b kohaldamisel kasutavad kesksed vastaspoolled vajaduse korral samu oma vastavatesse süsteemidesse maksejuhiste sisestamist ja tühistamatuks muutumise aega käsitlevaid reegleid nagu on ette nähtud direktiiviga 98/26/EÜ.

Punkti c kohaldamisel kirjeldatakse kokkuleppe tingimustes menetlust, mida järgitakse kohustuste täitmatajätmise tagajärgedega toimetulekuks, kui üks koostalitluskokkuleppe sõlminud keskne osapool on kuulutatud kohustused täitmatajätanud osapooleks.

Punkti d kohaldamisel peab kesksel vastaspooltel olema võimalik rangelt kontrollida kliiriva liikme kokkuleppejärgse tagatise uuesti tagatiseks seadmist, kui pädevad asutused seda lubavad. Kokkuleppes kirjeldatakse, kuidas kõnealused riskid on kõrvaldatud, võttes arvesse piisavat katet ja vajadust piirata edasilevimise ohtu.

2. Kui kesksete vastaspoolte riskijuhtimismudelid, mida nad kasutavad oma kliirivate liikmete riskipositsiooni ja oma vastastikuse riskipositsiooni katmiseks, on erinevad, teevad kesksed vastaspoolled sellised erinevused kindlaks, hindavad nendega seotud võimalikke riske ning võtavad meetmeid, sealhulgas tagavad täiendavad rahalised vahendid, mis piiravad erinevuste mõju koostalitluskokkuleppele ning ka nende võimalikke tagajärgi seoses edasilevimise ohuga, ning tagavad, et need erinevused ei mõjuta ühegi keskse vastaspoole võimet toime tulla kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmisega.

Artikkel 50

Koostalitluskokkuleppe heakskiitmine

1. Koostalitluskokkuleppe peavad kaasatud kesksete vastaspoolte pädevad asutused eelnevalt heaks kiitma. Kohaldatakse artikli 13 kohast menetlust.
2. Pädevad asutused kiidavad koostalitluskokkuleppe heaks üksnes siis, kui artikli 49 nõuded on täidetud ning kokkuleppe tingimuste kohased kliirimistehingute tehnilised tingimused võimaldavad tagada finantsturgude sujuva ja korrektse toimimise ning kui kokkuleppe ei vähenda järelevalve tõhusust.
3. Kui pädev asutus leiab, et lõike 2 nõuded ei ole täidetud, esitab ta pädevatele asutustele ja kaasatud kesksetele vastaspooltele kirjaliku selgituse riskikaalutluste kohta. Ka teavitab ta Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutust, kes esitab arvamuse selle kohta, mil määral riskikaalutlused on tõesed ja annavad põhjust koostalitluskokkuleppe tagasilükkamiseks. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse arvamus tehakse kaasatud kesksetele vastaspooltele kättesaadavaks. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse hinnang erineb vastava pädeva asutuse hinnangust, kaalub kõnealune pädev asutus oma hinnangut uuesti, võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse arvamust.

4. Kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artikliga 8 esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus hiljemalt 30. juunil 2012 juhised või soovitused, et töötada välja järjekindlad, tulemuslikud ja tõhusad hinnangud koostalitluskokkulepete tarvis.

VI jaotis

Kauplemisteabehoidlate registreerimine ja järelevalve

1. peatükk

Kauplemisteabehoidla registreerimise tingimused ja kord

Artikkel 51

Kauplemisteabehoidla registreerimine

1. Kauplemisteabehoidla registreerib ennast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse juures artiklis 6 sätestatud eesmärgil.
2. Registreerimiseks peab kauplemisteabehoidla olema juriidiline isik, kes asub ELis ja vastab VII jaotise nõuetele.
3. Kauplemisteabehoidla registreerimine kehtib kogu ELi territooriumil.
4. Registreeritud kauplemisteabehoidla peab igal ajal täitma esmasel registreerimisel nõutud tingimused. Kauplemisteabehoidla teavitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutust viivitamata registreerimistingimuste olulistest muudatustest.

Artikkel 52

Registreerimistaotlus

1. Kauplemisteabehoidla esitab registreerimistaotluse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele.
2. Kümne tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist hindab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus, kas taotlus on täielik.

Kui taotlus ei ole täielik, kehtestab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus tähtaja, milleks kauplemisteabehoidlal tuleb esitada täiendav teave.

Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus on kindlaks teinud, et taotlus on täielik, teavitab ta sellest kauplemisteabehoidlat.

3. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele esitatava lõike 1 kohase registreerimistaotluse üksikasjad.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

4. Selleks et tagada lõike 1 ühesugune kohaldamine, antakse komisjonile õigus võtta vastu rakendusstandardid, milles määratakse kindlaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele esitatava registreerimistaotluse vorm.

Esimeses lõigus osutatud rakendusstandardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artikliga 7e.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 53

Taotluse läbivaatamine

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus vaatab registreerimistaotluse läbi neljakümne tööpäeva jooksul alates artikli 52 lõike 2 kolmandas lõigus osutatud teavitamise kuupäevast, lähtudes sellest, kas kauplemisteabehoidla täidab artiklite 64–67 nõudeid, ning võtab vastu üksikasjalikult põhjendatud otsuse registreerimise kohta või taotluse tagasilükkamise kohta.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse poolt lõike 1 kohaselt tehtud otsus jõustub viiendal tööpäeval pärast selle vastuvõtmist.

Artikkel 54

Otsusest teavitamine

1. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus võtab vastu otsuse registreerimise kohta, registreerimisest keeldumise või registreerimise tühistamise kohta, teavitab ta kauplemisteabehoidlat sellest viie tööpäeva jooksul, põhjendades oma otsust üksikasjalikult.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus teavitab lõike 1 kohasest mis tahes otsusest komisjoni.
3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus avaldab oma veebilehel käesoleva määruse kohaselt registreeritud kauplemisteabehoidlate nimekirja. Loetelu ajakohastatakse 5 tööpäeva jooksul alates lõikes 1 nimetatud otsuse vastuvõtmisest.

Artikkel 55

Trahvid

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse taotlusel võib komisjon oma otsusega kehtestada kauplemisteabehoidlale trahvi, kui kauplemisteabehoidla on tahtlikult või tahtmatult rikkunud käesoleva määruse artikli 63 lõike 1, artiklite 64–66 ning artikli 67 lõigete 1 ja 2 nõudeid.
2. Lõikes 1 osutatud trahvid on hoiatavad ning proportsionaalsed rikkumise laadi ja tõsiduse, rikkumise kestuse ning asjaomase kauplemisteabehoidla majandusliku suutlikkusega.

Trahvisumma ei ületa 20 protsenti kauplemisteabehoidla eelmise majandusaasta aastasest sissetulekust või käibest.

3. Olenemata lõikest 2, on juhul kui kauplemisteabehoidla on rikkumisest otseselt või kaudselt saanud mõõdetavat rahalist kasu, trahvi suurus vähemalt võrdne saadud kasuga.
4. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse järgmine:
 - a) trahvisumma määramise üksikasjalikud kriteeriumid;
 - b) uurimismenetlustega seotud meetmed ja teavitamine, aga ka otsuste tegemise kord, sealhulgas sätted kaitseõiguse, andmete juurdepääsu, seadusjärgse esindamise ja konfidentsiaalsuse kohta ning ajalised sätted ning trahvisumma määramine ja kogumine.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

Artikkel 56

Perioodilised karistusmaksed

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse taotlusel võib komisjon oma otsusega kehtestada perioodilised karistusmaksed mis tahes selliste isikute suhtes, kelle kauplemisteabehoidla on palganud või kes on sellega seotud, et sundida neid:
 - a) rikkumist lõpetama;
 - b) esitama täielikku ja õiget informatsiooni, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus on taotlenud artikli 61 lõike 2 kohaselt;
 - c) alluma uurimisele ja eelkõige esitama täielikud dokumendid, andmed, menetlused või muu vajaliku teabe, ning täiendama ja parandama muud teavet, mis on esitatud uurimise käigus, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus on algatatud artikli 61 lõike 2 kohaselt;
 - d) alluma artikli 61 lõike 2 kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse määratud kohapealsele kontrollimisele.
2. Perioodilised karistusmaksed peavad olema tõhusad ja proportsionaalsed. Perioodiline karistusmaks määratakse iga viivitatud päeva eest. See ei ületa 5 % eelmise majandusaasta keskmisest päevakäibest ning arvutatakse alates otsuses sätestatud kuupäevast.

Artikkel 57

Asjaomaste isikute ärakuulamine

1. Enne kui komisjon teeb otsuse artiklites 55 ja 56 sätestatud trahvide ja perioodiliste karistusmaksete kohta, annab ta asjaomastele isikutele võimaluse esitada ärakuulamiseks oma seisukoht komisjoni vastuväited esilekutsunud küsimustes.

Komisjoni otsused võivad põhineda üksnes sellistel vastuväidetest, mille kohta asjaomastel isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

2. Menetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste isikute õigus kaitsele.

Kõnealustel isikutel on õigus nõuda juurdepääsu komisjoni toimikule tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Juurdepääsuõigus toimikule ei hõlma konfidentsiaalset teavet ega komisjoni ametialaseks kasutuseks ettenähtud dokumente.

Artikkel 58

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete ühissätted

1. Komisjon avalikustab kõik vastavalt artiklitele 55 ja 56 määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed.
2. Vastavalt artiklitele 55 ja 56 määratud trahvid ja perioodilised karistusmaksed on haldusliku iseloomuga.

Artikkel 59

Otsuste läbivaatamine Euroopa Kohtus

Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või perioodilised karistusmaksed. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 60

Registreerimise kehtetuks tunnistamine

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus tunnistab kauplemisteabehoidla registreerimise kehtetuks, kui:
 - a) kauplemisteabehoidla loobub selgesõnaliselt registreerimisest või ei ole eelneva kuue kuu jooksul teenuseid osutanud;
 - b) kauplemisteabehoidla registreerimisel on esitatud valeandmeid või registreerimine on toimunud muul ebaseaduslikul moel;
 - c) kauplemisteabehoidla ei täida enam tingimusi, mille alusel ta registreeriti;
 - d) kauplemisteabehoidla on tõsiselt või korduvalt rikkunud käesoleva määruse sätteid.
2. Kui sellise liikmesriigi pädev asutus, kus asjaomane kauplemisteabehoidla teenuseid osutab ja tegevusi sooritab, leiab, et üks lõikes 1 osutatud tingimustest on täidetud, võib ta paluda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel kontrollida, kas registreerimise kehtetuks

tunnistamise tingimused on täidetud. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus otsustab, et ta ei tunnista kauplemisteabehoidla registreerimist kehtetuks, esitab ta täieliku põhjenduse.

Artikkel 61

Kauplemisteabehoidlate järelevalve

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus jälgib artiklite 64–67 kohaldamist.
2. Artiklites 51–60, ning 62 ja 63 sätestatud ülesannete täitmiseks antakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele õigus
 - a) pääseda juurde kõikidele mis tahes kujul dokumentidele ja õigus saada või teha nendest koopiaid;
 - b) nõuda kõikidelt isikutelt teavet ning õigus vajaduse korral isik teabe saamiseks välja kutsuda ja teda küsitleda;
 - c) teostada kohapeal etteteatatud või etteteatamata kontrolle;
 - d) taotleda andmeid telefonisuhtluse ja andmeedastuse kohta.

2. peatükk

Suhted kolmandate riikidega

Artikkel 62

Rahvusvahelised kokkulepped

Komisjon esitab vajaduse korral nõukogule ettepanekuid pidada ühe või mitme kolmanda riigiga läbirääkimisi selliste rahvusvaheliste kokkulepete sõlmimiseks, milles käsitletakse vastastikust juurdepääsu kolmandates riikides asuvates kauplemisteabehoidlates hoitavaid börsiväliseid tuletislepinguid hõlmavale teabele ning sellise teabe vahetamist, kui pädevatel asutustel on kõnealust teavet vaja käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks.

Artikkel 63

Samaväärsus ja tunnustamine

1. Kolmandas riigis asuv kauplemisteabehoidla võib osutada teenuseid ja sooritada ELis asuvate üksuste jaoks artikli 6 kohaseid tegevusi üksnes siis, kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus on kauplemisteabehoidlat tunnustanud.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus tunnustab kauplemisteabehoidlat, kui järgmised tingimused on täidetud:
 - a) kauplemisteabehoidla on kolmandas riigis tunnustatud ja tema üle teostatakse seal tõhusat järelevalvet;
 - b) komisjon on vastu võtnud lõike 3 kohase otsuse;

- c) EL on sõlminud rahvusvahelise kokkuleppe kõnealuse kolmanda riigiga, nagu on osutatud artiklis 62;
 - d) on sõlmitud lõike 4 kohased koostöölepingud, millega tagatakse, et ELi ametiasutustel on kohene ja pidev juurdepääs kogu vajalikule teabele.
3. Komisjon võib vastavalt artikli 69 lõikes 2 osutatud menetlusele teha otsuse, milles märgitakse, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorraga tagatakse, et kõnealuses kolmandas riigis tegevusloa saanud kauplemisteabehoidlad täidavad õiguslikult siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed käesolevast määrusest tulenevate nõuetega, ning et kõnealuste kauplemisteabehoidlate üle teostatakse kõnealuses kolmandas riigis pidevat ja tõhusat järelevalvet ning et asjakohaseid eeskirju jõustatakse.
4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus sõlmib koostöölepingud selliste kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutustega, mille õigus- ja järelevalveraamistik on tunnustatud lõike 3 kohaselt käesoleva määrusega samaväärseks. Kõnealuste koostöölepingutega tagatakse, et ELi ametiasutustel on kohene ja pidev juurdepääs kogu teabele, mida neil on oma ülesannete täitmiseks vaja. Koostöölepingutes täpsustatakse vähemalt järgmine:
- a) mehhanism, mida kasutatakse teabe vahetamiseks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse, ELi mõne muu sellise asutuse, mis täidab käesoleva määruse kohaseid ülesandeid, ning asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutuste vahel;
 - b) järelevalvetegevuse kooskõlastamise menetlus.

VII jaotis

Nõuded kauplemisteabehoidlatele

Artikkel 64 **Üldnõuded**

1. Kauplemisteabehoidlatel peab olema kindel halduskord, mis hõlmab selgesti määratletud, läbipaistvate ja järjepidevate vastutusalaadega selget organisatsioonilist struktuuri ning asjakohast sisekontrolli, sealhulgas usaldusväärset haldus- ja raamatupidamiskorda, mis välistab konfidentsiaalse teabe avalikustamise.
2. Kauplemisteabehoidla töötab välja asjakohase korra ja menetluse, millega tagatakse, et kauplemisteabehoidla (sh tema juhid ja töötajad) täidavad käesoleva määruse kõiki sätteid.
3. Kauplemisteabehoidla organisatsiooniline struktuur peab olema selline, mis tagab, et kauplemisteabehoidla osutab teenuseid ja sooritab tegevusi järjepidevalt ja korrektselt. Ta kasutab asjakohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, ressursse ja menetlusi.
4. Kauplemisteabehoidla kõrgem juhtkond ja juhtiva organi liikmed on piisavalt hea mainega ja kogunud, et tagada kauplemisteabehoidla kindel ja usaldusväärne juhtimine.
5. Kauplemisteabehoidla kehtestab objektiivsed, mittediskrimineerivad ja avalikustatud juurdepääsu ja osalusnõuded. Juurdepääsu piiravate kriteeriumide kasutamine on lubatud

üksnes juhul, kui nende eesmärk on kontrollida kauplemisteabehoidlas säilitatavate andmetega seotud riski.

6. Kauplemisteabehoidla avalikustab osutatavate teenuste hinnad ja vastavad teenustasud. Ta avalikustab üksikute osutatud teenuste ja sooritatud tegevuste hinnad ja vastavad teenustasud eraldi, sealhulgas hinnaalandused ja hinnavähendid ning sellise hinnavähendamise tingimused. Ta võimaldab aruandvatel üksustel pääseda konkreetsetele teenustele eraldi juurde. Kauplemisteabehoidlate kehtestatud hinnad ja teenustasud peavad olema kulupõhised.

Artikkel 65

Töökindlus

1. Kauplemisteabehoidla teeb kindlaks operatsiooniriski allikad ja töötab riski minimeerimiseks välja asjakohased süsteemid, kontrollid ja menetluse. Sellised süsteemid peavad olema usaldusväärsed ja turvalised ning nad peavad olema piisavalt suutlikud saadud teavet käitlema.
2. Kauplemisteabehoidla töötab välja asjakohase talitusjärjepidevuse kava ja avariitaastekava, mille eesmärk on tagada kauplemisteabehoidla funktsioonide säilimine, tema tegevuse kiire taastamine ja kohustuste täitmine. Sellise kavaga nähakse ette vähemalt tagavarasüsteemide loomine.

Artikkel 66

Andmete kaitse ja säilitamine

1. Kauplemisteabehoidla tagab artikli 6 kohase saadud teabe konfidentsiaalsuse, terviklikkuse ja kaitse.
2. Kauplemisteabehoidla salvestab kohe artikli 6 kohase saadud teabe ja säilitab seda vähemalt kümme aastat pärast vastavate lepingute lõppemist. Ta rakendab kiiret ja tõhusat menetlust, et salvestada säilitatavates dokumentides tehtavad muudatused.
3. Kauplemisteabehoidla arvutab artikli 6 kohaselt teavitatud tuletislepingute üksikasjade alusel positsioonid tuletisinstrumentide iga klassi kohta ja andmed esitanud üksuse kohta.
4. Kauplemisteabehoidla võimaldab lepinguosalistel pääseda kõnealust lepingut käsitlevale teabele juurde ja seda igal ajal muuta.
5. Kauplemisteabehoidla võtab kõik mõistlikud meetmed, et hoida ära tema süsteemides hallatava teabe kuritarvitamine ja vältida säilitatava teabe kasutamist muul äriotstarbel.

Kauplemisteabehoidlas säilitatavat konfidentsiaalset teavet ei tohi äriotstarbel kasutada mis tahes muu selline füüsiline või juriidiline isik, kellel on kauplemisteabehoidlaga ema-tütrel suhe.

Artikkel 67

Läbipaistvus ja andmete kättesaadavus

1. Kauplemisteabehoidla avaldab talle teatatud lepingutega hõlmatud iga tuletisinstrumentide klassi kohta agregeeritud positsiooni.
2. Kauplemisteabehoidla teeb vajaliku teabe kättesaadavaks järgmistele üksustele:
 - a) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus;
 - b) pädevad asutused, kes teostavad järelevalvet nende ettevõtjate üle, kelle suhtes kehtib artikli 6 kohane aruandluskohustus;
 - c) pädev asutus, kes teostab järelevalvet selliste kesksete vastaspoolte üle, kellel on juurdepääs kauplemisteabehoidlale;
 - d) Euroopa Keskpangade Süsteemi asjakohased keskpangad.
3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus jagab teiste asjakohaste asutustega teavet, mida neil läheb vaja oma ülesannete täitmiseks.
4. Komisjonile delegeeritakse volitused võtta vastu reguleerivad tehnilised standardid, milles täpsustatakse lõigete 1 ja 2 kohase teabe üksikasjad.

Esimeses lõigus osutatud reguleerivad tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse .../... [EVJA määrus] artiklitega [7–7d].

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab kõnealuste reguleerivate tehniliste standardite projektid komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2012.

VIII jaotis
Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 68

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon vaatab hiljemalt 31. detsembriks 2013 läbi III jaotise kohase institutsionaalse ja järelevalvekorra, eriti Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse rolli ja kohustused. Selle aruande esitab komisjon koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Samaks kuupäevaks hindab komisjon koos Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse ja asjakohaste sektorite ametiasutustega finantssektoriväliste ettevõtjate poolt börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtavate tehingute süsteemset olulisust.
2. Väärtpaberiturujärelevalve Asutus esitab komisjonile aruanded, milles käsitletakse II jaotise kohast kliirimiskohustust ja V jaotise kohaste koostalitluskokkulepete reguleerimisala laiendamist tehingutele, mis hõlmavad muid finantsinstrumente kui vabalt kaubeldavad väärtpaberid ja rahaturuinstrumentid.

Need aruanded edastatakse komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2014.

3. Komisjon koostab koostöös liikmesriikide ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusega ning pärast Euroopa Keskpankade Süsteemilt hinnangu taotlemist iga-aastase aruande, milles hinnatakse koostalitluskokkulepetest tulenevaid võimalikke süsteemseid riske ja kulusid.

Aruandes käsitletakse vähemalt kõnealuste kokkulepete arvu ja keerukust ning riskijuhtimissüsteemide ja -mudelite asjakohasust. Selle aruande esitab komisjon koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Euroopa Keskpankade Süsteem esitab komisjonile hinnangu koostalitluskokkulepetest tulenevate võimalike süsteemsete riskide ja kulude kohta.

Artikkel 69

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komisjoni otsusega 2001/528/EÜ³⁷ loodud Euroopa väärtpaberikomitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artiklit 8.
3. Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

Artikkel 70

Direktiivi 98/26/EÜ muutmine

Artikli 9 lõikele 1 lisatakse järgmine lõik:

„Kui süsteemioperaator on koostalitleva süsteemi puhul andnud tagatise teisele süsteemioperaatorile, ei mõjuta tagatise saanud süsteemioperaatori suhtes maksevõimetusmenetluse algatamine tagatise andnud süsteemioperaatori õigusi kõnealusele tagatisele”.

Artikkel 71

Üleminekusätted

1. Keskne vastaspool, kes on selles liikmesriigis, kus ta asub, saanud teenuste osutamiseks loa enne käesoleva määruse jõustumist, peab taotlema kõnealuse määruse eesmärgil luba hiljemalt [kahe aasta jooksul alates määruse jõustumisest].
2. Tuletislepingutest, mis on sõlmitud enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva, tuleb teatada asjaomast liiki tuletislepinguid registreerivale kauplemisteabehoidlale 120 päeva jooksul alates kuupäevast, mil kõnealune kauplemisteabehoidla Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse juures registreeriti.

³⁷ EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45.

Artikkel 72
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

(Koht) ...[kuupäev]

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja